

Tisdagen den 27 mars

Kl. 13.00–15.53
18.00–19.26

§ 1 Justering av protokoll

Protokollen för den 6 och 7 mars justerades.

§ 2 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2017/18:178 till försvarsutskottet

2017/18:200 till civilutskottet

Redogörelse

2017/18:RR3 till utbildningsutskottet

Motioner

2017/18:4010 till försvarsutskottet

2017/18:4002, 4004, 4006 och 4007 till civilutskottet

EU-dokument

COM(2018) 144 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 18 maj*.

§ 3 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Finansutskottets betänkande

2017/18:FiU36 Nya regler om betaltjänster

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

2017/18:SfU15 Migration och asylpolitik

2017/18:SfU16 Anhöriginvandring

2017/18:SfU17 Arbetskraftsinvandring

2017/18:SfU18 Medborgarskap

2017/18:SfU19 Socialavgifter

§ 4 Inkomstskatt

Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU8
Inkomstskatt
föredrogs.

Anf. 1 PER ÅSLING (C):

Fru talman! Jobb skapas inte här i kammaren. De skapas i första hand i alla småföretag runt om i landet. Vår uppgift här är att ge företagen de rätta förutsättningarna för jobbskapande insatser så att fler människor kan komma i arbete.

För att se till att skatteintäkter kommer samhället till del vill Centerpartiet att skatteuttaget inte bestraffar utbildning och arbete. Det ska löna sig att arbeta, utbilda sig och starta företag. Denna princip är väldigt viktig. Den har vi alltid drivit, och vi står fast vid den.

Fru talman! Det går väldigt bra för Sverige. På samma sätt går det väldigt bra för andra länder i vår värld. År 2017 blev bättre än vad många hade väntat sig: Den globala ekonomin växte sig urstark med tillväxt i alla världsdelar, vilket är mycket glädjande.

Trots att Sverige befinner sig i en högkonjunktur växer antalet och andelen arbetslösa som står långt från arbetsmarknaden. Den bästa chansen för dessa grupper att komma in på arbetsmarknaden är just nu när vi befinner oss i en högkonjunktur. När tillväxten vänder nedåt kommer dessa människors jobbchanser att försämrast kraftigt.

Behovet av reformer är därför påtagligt och väldigt nödvändigt. Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet, som är regeringens expertgrupper, bedömer att regeringens åtgärder inte har mer än en ytterst marginell effekt på sysselsättningen.

Fru talman! Strukturella problem på den svenska arbetsmarknaden gör att grupper som står långt från arbetsmarknaden, bland annat äldre, utomeuropeiskt födda, personer utan gymnasial utbildning och personer med en funktionsnedsättning, fortsatt har stora svårigheter att få jobb. Gruppen utgör en växande andel av de arbetslösa och förväntas uppgå till tre fjärdedelar av de inskrivna hos Arbetsförmedlingen.

När sammansättningen av gruppen arbetslösa skiftar ser vi arbetskraftsbrist och hög arbetslöshet samtidigt. Det bromsar både jobbtillväxten och bnp-tillväxten. Vi måste fokusera på viktiga strukturella reformer som krävs för att få till stånd en positiv utveckling.

I skenet av de utmaningar som finns på arbetsmarknaden och det behov av åtgärder som därmed föreligger är regeringens politiska prioriteringar till stora delar både diskutabla och felaktiga. Regeringens politik riskerar i flera avseenden att förstärka problemen. I ett läge då fler reformer behövs för att stärka sysselsättningen och minska utanförskapet går regeringen åt motsatt håll och försvårar och fördyrar jobbskapandet.

Regeringen har under mandatperioden höjt skatter på jobb och företagande med i storleksordningen 35 miljarder kronor. Det gäller bland annat

minskade möjligheter till RUT-avdrag, höjda inkomstskatter för 1,4 miljoner svenskar och höjda socialavgifter för unga och äldre. De satsningar regeringen gör på näringspolitik är försumbara jämfört med de höjda skatterna.

Fru talman! Sveriges välstånd kan inte tas för givet. För att vi också fortsatt ska vara ett av världens mest framgångsrika länder krävs att de långsiktiga förutsättningarna för tillväxt och jobb hela tiden ses över och förbättras. Fler behöver genomgå utbildning, fler måste ta steget att driva företag och fler måste anställas.

Första prioritet bör vara att bryta klyvningen på arbetsmarknaden. Gapet växer mellan dem som har ett jobb och dem som inte har det. Skiftet i politik måste också utgå från de små och växande företagen, som har stått för fler än fyra av fem nya jobb på 2000-talet. Därför måste skatter som slår mot entreprenörskap och växande företag sänkas och förenklas så att tillväxten av småföretag är stark i hela landet.

Arbetsgivaravgifterna för att anställa dem som är nya och oprövade på arbetsmarknaden måste ned, och det behöver bli billigare för nya företag att börja anställa. Inkomstskattesänkningarna för jobb behöver förstärkas ytterligare så att de når alla, och de är mest kraftfulla för dem med lägst inkomster.

Centerpartiet ser att det kommer att krävas, och vi har jobbat för en bred skattereform som förenklar skattesystemet. En sådan skattereform behöver sträcka sig över blockgränser och vara mycket genomgripande. Den måste skifta skattebördan bort från arbete och över till konsumtion och miljöutsläpp.

Fru talman! För företagen är det inte bara den skattechöjning eller skatteförändring som genomförs som får konsekvenser. Det är minst lika oroväckande med regeringens hattande fram och tillbaka i skattepolitiken. Finansminister Magdalena Anderssons besked i går var bra. Hon sa då att exitskatten inte kommer att processas vidare inom Regeringskansliet. Det var ett exempel.

Ett annat exempel på hattandet är entreprenörsskatten. Massiv kritik gjorde att regeringen i sista stund fick ändra i sina förslag om nya 3:12-regler. Ett tredje exempel är kilometerskatten som drogs tillbaka när det uppenbarades att den skulle slå hårt mot företag i glesbygd och på landsbygd. Det verkar dock som att regeringen återigen kommer att lägga fram ett konkret förslag utifrån de riktlinjer som presenterades häromveckan, vilket är olyckligt.

Fru talman! Det här håller inte. Sverige behöver ett nytt ledarskap. Vi behöver ett ledarskap som prioriterar jobb och företagande så att människor kan komma i arbete och därmed få en bättre livssituation.

Jag fick en sammanställning av en företagare när jag var i norra Jämtland för ett tag sedan. Vederbörande sa att han upplever att den dryga miljon företag som finns i Sverige tvingas lägga ned mer än en timme på att oro sig över de aviserade förändringar som på olika sätt sker på skatteområdet. Enligt den här företagarens uträkning skulle det utgöra 1 miljon timmar. Med lite enkel matematik kommer man fram till att drygt 42 000 dagar eller 114 års samlad tankeverksamhet har gått till huvudbry på grund av allt hattande och bollande med skatter. Så kan vi inte ha det. Det här är tid som företagen i stället skulle ha kunnat lägga på företagen och företagandet.

Fru talman! Jag står avslutningsvis bakom Centerpartiets alla reservationer men yrkar för tids vinnande bifall endast till Centerpartiets reservation nr 3 och Alliansens reservation nr 6.

(Applåder)

Anf. 2 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Har Sverige framtidshopp? Känner svenska folket att det blir bättre, att man kan blicka in i framtiden och säga att det här i framtiden kommer att vara ett bättre land att bo i?

Det går bättre för svensk ekonomi än vad det har gjort på ett bra tag. Vi har ju en mycket stark global högkonjunktur. Men om man frågar svenska folket är dess dom mycket tydlig. Den goda ekonomin och känslan av att saker och ting blir bättre hänger inte riktigt ihop. Frågar man svenska folket i opinionsmätningar är det mycket tydliga svaret att Sverige är på väg i fel riktning.

Även om det går bra för Sverige som helhet finns det väldigt goda skäl för svenska folket att känna så. Det första skälet är att klassklyftorna ökar. Tittar man på måtten för klassklyftorna, den så kallade Gini-koefficienten, ser man en mycket stadig och tydlig ökning. Vi ser hur regeringen fortsatt misslyckas med att göra cancervården jämlik. Det är fortfarande skillnad i vilken vård man får mellan dem som har det bra ställt och dem som har det mindre bra ställt. Vi ser också hur BB-mottagningar i till exempel Sollefteå läggs ned, vilket gör att människor får resa långa sträckor för att få föda barn. Vi ser hur de grupper som under lång tid halkat efter i skolan fortsätter att halka efter.

Det andra skälet är att kriminaliteten ökar. Efter en långvarig utveckling med ökad trygghet och fallande kriminalitet ser vi nu hur våldet och brottsligheten ökar. Det gäller framför allt det som är grövst och det som är organiserat. Människor skjuts ihjäl på öppen gata. Drogförsäljning sker öppet i utanförskapsområden. Skräcken för att Sverige, det trygga landet, inte längre kommer att vara lika tryggt sprider sig.

Det tredje och kanske allvarligaste skälet är att välfärden blir sämre. Skolan är fortsatt medelmåttig jämfört med andra länder. Regeringen höjer avgifterna i äldreomsorgen, så att maxtaxan höjs och det blir dyrare att bo på vårdboende. Vårdköerna har under de senaste tre åren dubblats. Barngrupperna har vuxit. Regeringen har presenterat förslag om att blinda ska börja redovisa kvitton. Man ser förslag från regeringens sida om att klämma åt dem som har det absolut tuffast och jobbigast i samhället: de som är handikappade och de som får stöd genom LSS. Sverige har också ganska låga pensioner jämfört med andra länder.

Fru talman! Det här är fallet trots att vi har höga skatter och trots att den rödgröna regeringen har höjt dem påtagligt. Hur kommer det sig att det är på det här sättet? Hur är det möjligt? Jo, det är möjligt därför att den socialdemokratiska modellen inte fungerar. Det finns tre orsaker till detta.

För det första går inte skattepengarna – och skattehöjningarna som den här regeringen har tvingat fram – till välfärden. Mellan var fjärde och var femte skattekrona som man betalar in går till någonting annat, nämligen bidragen. Trots att Sverige har höjt skatterna och trots att vi har en god och mycket stark högkonjunktur har bidragskostnaderna ökat med nästan 70 miljarder kronor under den här regeringens tid vid makten.

För det andra innebär de höga skatter som Sverige har att vi sågar av grenen som välfärden sitter på. Det innebär att det blir sämre villkor i Sverige för att starta och driva företag och vara entreprenör, vilket gör att vi får sämre tillväxt och därmed får sämre möjligheter att stärka välfärden. Vi kan jämföra Sverige med Schweiz, som har halva vårt skattetryck men får lika mycket pengar in i kassakistan att spendera på välfärden.

För det tredje – och framför allt – innebär de höga skatterna att det inte lönar sig att arbeta och att människor fastnar i bidragsberoende och utanförskap, vilket gör att vi i stället för att kunna prioritera välfärden måste satsa på bidragen. Det är här den stora konflikten i svensk politik ligger. Vi kommer säkert att få höra här senare från Socialdemokraterna att konflikten i svensk politik skulle handla om välfärdens varande eller icke-varande eller om huruvida alla människor ska ha ett gott liv. Men om det är vi alla överens. Konflikten handlar inte om det, utan om bidrag. Den handlar om huruvida det ska löna sig att arbeta eller om man ska få nästan lika mycket pengar när man går på bidrag.

Vi i Moderaterna går till val på många saker. Vi går till val på att skärpa straffen. Vi går till val på att utbilda fler poliser och avlöna dem bättre. Vi går till val på att strama åt asyl- och migrationsinvandringen, eftersom Sverige inte kan ta hela Västeuropas och västvärldens ansvar för människor på flykt. Vi går till val på att komma åt vårdköerna. De har som sagt dubblerats under den här regeringens tid vid makten. Men vår främsta prioritering, det viktigaste som vi går till val på, är att det ska löna sig att arbeta. Vi ska sänka skatten för dem som jobbar, speciellt för dem med låga inkomster. Vi ska sänka skatten med 500 kronor i månaden, så att det blir större skillnad mellan att gå på bidrag och att gå till jobbet.

Det är just här som det stora problemet för Sverige ligger. Det lönar sig inte att ta jobb där man tjänar ca 18 000–20 000 kronor, särskilt inte om man har barn. Har man tre barn är det snudd på att man måste få en inkomst på 30 000 kronor för att det ska löna sig att arbeta. Här har vi roten till de många problem som Sverige har, roten till integrationsproblemen. Människor som kommer från en annan del av världen, inte kan språket och har en stor uppförssbacke in på arbetsmarknaden fastnar i bidragsberoende därför att det inte lönar sig att arbeta. Det gör att klassklyftorna ökar; när fler fastnar i bidragsberoende blir skillnaden mellan dem som har jobb och dem som inte har jobb större. Det gör också att man måste spara på välfärden. Som sagt: Trots massiva skattehöjningar och en stark högkonjunktur måste Socialdemokraterna och den här regeringen göra åtstramningar och besparingar på välfärden. Vi måste bryta den destruktiva bidragskarusell som den socialdemokratiska politiken innebär.

Vår viktigaste åtgärd och vårt viktigaste löfte är att sänka skatten för dem som jobbar, särskilt för dem med låga inkomster. Alla som arbetar ska få 500 kronor mer i månaden för att gå till jobbet. Det här kombinerat med åtstramning av bidragen kommer att göra att fler kommer i arbete. Det kommer också att göra att klyftorna minskar och att vi slipper betala ut stora resurser till bidragssystemen och i stället kan satsa dem på välfärden.

Men vi måste också sänka marginalskatterna, inte minst därför att det gör att människor jobbar längre. De som redan har jobb och har en god inkomst väljer i dag i många fall att stanna hemma i stället för att jobba en timme extra. Jag tänker till exempel på läkaren som kanske får möjlighet

att jobba jourtimmar för att beta av vårddköerna men ser hur mer än 50 procent av den extrainkomst han eller hon får försvinner i skatt.

Inte minst innebär sänkta marginalsatser att det blir bättre villkor för företagen när de ska anställa, driva sin verksamhet och bli lönsamma.

Jag skulle med de orden vilja yrka bifall till Moderaternas första reservation i det här betänkandet. Det är med en politik som inriktar sig på att det ska löna sig att arbeta och vara mer lukrativt att driva företag som vi kan bygga ett bättre Sverige. Då kan vi bygga ett Sverige med framtidstilltro, ett Sverige som inte behöver skära i välfärden på grund av att bidragskostnaderna ökar, som kan komma till rätta med integrationsproblemen och underlätta i stället för att förvärra dem och som kan bli ett bättre land i framtiden. Det blir ett Sverige byggt på hårt arbete, på att det ska löna sig att arbeta, på strävsamhet och på lägre skatter.

(Applåder)

Anf. 3 DAVID LÅNG (SD):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservationerna 2 och 21.

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. Vad gäller betänkande SkU8 *Inkomstskatt* lyfter vi fram tre delar: socialpolitiken och jämlikhet mellan makar, vår positiva grundinställning till företagare och direktägande samt att vi högt värderar det nationella kulturarvet i Sverige.

Sverigedemokraterna har en pragmatisk syn inom skattepolitiken och ser ingen betydelse av att låsa sig vid specifika skattenivåer av ideologiska skäl. Men vi har ambitioner på välfärdsområdet. Vi har ambitioner på trygghetsområdet. Det medger inte skatter som är alltför låga ur ett globalt perspektiv. Dessvärre har Sverige haft dåliga erfarenheter av att ha haft skatter som ligger i absoluta toppen i OECD-området, och vi ligger väldigt nära den toppen även i dag.

Fru talman! Det är möjligt att upprätthålla rimliga skattenivåer – med rimliga menar jag alltså lägre än de som förespråkas på vänstersidan i den här kammaren – med bibehållet välfärdssystem om man har en regering som prioriterar välfärdens kärna i stället för att fortsätta utvidga det multikulturalistiska samhällsprojektet med ständigt ökad migration, asylmottagning och mottagning av anhöriginvandrare.

Vi delar utskottets mening att skattepolitiken ska finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter samt skapa förutsättningar för en stabil och hållbar tillväxt och hög sysselsättning, som det står i betänkandet. Men uppenbarligen finns det olika tolkningar av den skrivningen i den här kammaren.

Gällande inkomstskatter, det vill säga dagens debatt om utskottets betänkande nr 8, har Sverige i dag marginalsatser där de högsta nivåerna är nästan i världstopp. Det riskerar att verka hämmande på löntagares vilja att arbeta mer. Det är inte fel med en progressivitet i inkomstbeskattningen, men även om vi skulle sänka den högsta marginalskatten till 50 procent skulle Sverige fortfarande ligga betydligt högre än OECD-genomsnittet. På sikt bör målet vara en minskning från nuvarande nivå.

I vår senaste budgetmotion från i höstas lägger vi ett förslag med några procentenheters minskad högsta nivå på marginalskatten.

Fru talman! I tider av stor skuldsättning och där en betydande del av svenskarnas förmögenhet är uppbunden i offentliga och privata fonder genom främst pensionssystemen behövs en motvikt. Sverigedemokraterna ser behovet av ett brett direktgående av det svenska näringslivet i Sverige. Det är också i små och medelstora företag som växer som de allra flesta nya jobb skapas. Därför ser vi gärna att nystartade och små expanderande företag ska kunna erbjuda sina anställda att investera i företaget, och vi vill också förbättra skattevillkoren för personaloptioner.

I ett tidigt skede kan det vara så att ett företag inte har möjlighet att erbjuda den högsta lönen för nyanställda men att man kan erbjuda dem personaloptioner med möjlighet att ta del av eventuella framtida vinster i företaget.

I budgetpropositionen för 2016 införde regeringen en särskild löneskatt för äldre som frivilligt eller av ekonomiskt tvång kvarstannar på arbetsmarknaden. Det var en ogenomtänkt och kontraproduktiv reform. Samtliga långtidsprognoser pekar på att nuvarande pensionssystem inte är hållbart i bemärkelsen att löntagaren får den pension man förväntar sig. Vad gäller den yngsta generationen som träder ut på arbetsmarknaden nu, det vill säga 90-talisterna, talar nuvarande trender för att pensionen kommer att uppgå till mindre än hälften av slutlönen.

Eftersom den tidigare regeringen slopade möjligheten att spara privat till sin pension är alla blivande pensionärer mer beroende av att det offentliga pensionssystemet också levererar, vilket det enligt samstämmiga prognoser alltså inte kommer att göra. Enkelt uttryckt innebär det att vi behöver arbeta längre alternativt acceptera en betydligt lägre ekonomisk standard vid pension, givet att pensionssystemet ska vara autonomt i förhållande till statsbudgeten.

En rimlig utgångspunkt är enligt Sverigedemokraternas mening att ge äldre positiva snarare än negativa incitament att kvarstanna på arbetsmarknaden frivilligt. Det finns förvisso en del positiva incitament redan, men de gynnas inte av att man reducerar dem med en särskild löneskatt för äldre.

Jag tänkte gå in på en fråga där vi har blivit kritiserade vid tidigare debatter, och den gäller frivillig inkomstdelning mellan makar.

Ofta framhålls de ekonomiska skillnaderna mellan män och kvinnor, framför allt löneskillnader, som argument för att minska frihetsgraderna i familjepolitiken. Vi menar att det är ett bedrägligt resonemang, eftersom det ekonomiska problemet i huvudsak har skapats genom de politiska beslut som ligger till grund för dagens situation.

Frivillig inkomstdelning mellan makar eller motsvarande skulle lösa många av de konstlade och orättvisa situationer som möter dagens familjer. Genom att två makar kan välja att dela på sina inkomster skapar vi en möjlighet för dem att bygga en helt jämlik ekonomisk situation, oavsett vilken nivå på lön respektive part har. Genom att också koppla pensionsrätt i det allmänna pensionssystemet till omfördelad lön mellan makar skapar vi ett mer rättvist system som framför allt skulle gynna den part som i utgångsläget har den lägre lönen.

Det här är en reform som vi menar skapar riktig jämställdhet genom att man i en familj kan välja olika lösningar och låta en person med hög lön dela med sig till sin maka eller make så att båda får tillgodoräkna sig lika stor lön. Detta ska också innebära samma pensionsmöjligheter och samma

rätt till sjukpenning för båda parter, det vill säga en absolut ekonomisk jämlikhet.

Den skissade principen för ett system med frivillig inkomstdelning menar vi bör ligga till grund för ett utredningsdirektiv med syfte att presentera ett förslag till lagändringar som möjliggör ett sådant system.

Jag brukar normalt bli kritiserad för att jag tänker driva igenom något som tvingar par till det ena eller det andra, men det här är alltså ett förslag om en utredning om frivillig delning och ingenting annat.

Den tredje punkten jag tog upp inledningsvis var vårt intresse för och det värde vi sätter på det nationella kulturarvet i Sverige. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader utgör en viktig del av kulturarvet och lyfter fram kulturarvet i det svenska vardagliga samhället. Därför vill vi införa ett särskilt riktat ROT-avdrag för renoveringsarbete på byggnader av kulturhistoriskt värde.

Det här är en del av en kulturnationalistisk politik för inkomstbeskattningen där vi ger extra incitament till att utveckla och bevara kulturarvet. Sverigedemokraterna är det enda partiet i riksdagen som så tydligt, genom förmånligare inkomstbeskattning, ger stöd åt de byggnationer som ger uttryck för vårt kulturarv.

Anf. 4 MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Vänsterpartiet vill inget mindre än allas frihet: frihet från fattigdom, frihet från orättvisor, frihet från våld, frihet att se våra barn växa upp i trygghet och få den kunskap och det stöd de behöver för att bli det bästa de kan och frihet till ett arbete där vi förverkligar oss själva, inte slits ut och där vi får en god lön och pension. Varje människas frihet hänger samman med alla människors frihet, med ett samhälle som tillåter och gör den möjlig. Det är i jämlika samhällen människors frihet växer sig som starkast.

De här orden kommer från Vänsterpartiets valplattform 2018 som jag har nämnt här i en tidigare debatt. Det är ord som beskriver den frihet och de förutsättningar som varenda människa som bor i Sverige förtjänar. Ett samhälls framgång avgörs av dess förmåga att omfördela dess välstånd på ett rättvist och jämlikt sätt. Det är därför skattepolitiken kan vara avgörande för hur jämlikt eller ojämnt ett samhälle kan vara.

Det är i jämlika samhällen som människor utvecklas mest och solidariteten är starkast. Ett solidariskt skattesystem bygger på överenskommelser mellan staten och folket. Det handlar om att folket arbetar och sedan betalar en betydande del av sin lön till staten med villkoret att staten använder de pengarna för att garantera folkets välbefinnande, folkets välfärd och socioekonomiska, kulturella, politiska och ekonomiska trygghet.

Denna överenskommelse är vad vi kallar den svenska modellen. Det ska finnas skattefinansierad skola, hälso- och sjukvård, äldreomsorg, infrastruktur, polis, en offentlig sektor som ger service till folket, ett social- och sjukförsäkringssystem och så vidare som är tillgängliga för alla som behöver dem när de behöver dem.

Som socialister är det vår stolthet att leva i ett solidariskt samhälle som Sveriges. Problemet kommer när en del av folket, en liten minoritet av folket, en elit, som också har tagit del av denna skattefinansierade välfärd, använt barnomsorgen, den skattefinansierade skolan, hälso- och sjukvården, infrastrukturen, sjukförsäkringen och så vidare, väljer att nu, när de

har lyckats ackumulera mycket rikedom, oftast på bekostnad av vanliga arbetare och skattebetalare, motverka den så kallade svenska modellen.

Det är den nyliberala politiken som håller på att slita sönder vårt samhälle och vår välfärd. Det var en väldigt klok svensk ledare som sa så här: Det är en ideologi som bygger på att man satsar på sig själv, hävdar sin styrka och inte bryr sig om andra. Den som är starkast och rikast överlever. Man vill ha ökade löneklyftor, privatiseringar och nedmonterad välfärd. Man vill sänka skatten för de rikaste och sänka lönen för de fattigaste samt höja hyrorna.

Det är inget annat än att predika egoism, vilket leder till ett kallt och ödsligt samhälle, ett samhälle som det är ensamt att leva i. Det är viktigt att påminnas om att vi människor behöver varandra. Vi behöver få känna att vi själva behövs, inte bara för våra egna behov utan för andras skull, att vi har en uppgift i vårt gemensamma samhälle. Det var Olof Palme som sa de orden.

Ett rättvist skattesystem kan inte bygga på omvänd Robin Hood, ett skattesystem som fördelar pengar från fattiga till rika. Vänsterpartiet vill bygga en stark välfärd som förmår att ge alla människor en bra sjukvård, skola och en trygg ålderdom. Vi bidrar alla till att göra det möjligt genom att betala skatt.

Den allra största delen av statens och kommunernas inkomster kommer från skatter som betalas av människor med vanliga löner. Men vi vill också använda skatterna till att omfördela mellan rika och fattiga. Därför vill vi öka skatterna för de allra rikaste. Välfärdsstaten i Sverige byggdes för att samhället i grunden var orättvist, och uppgiften var att göra det mer rättvist.

I dag är det, absurt nog, inte längre så. Såväl borgerliga som socialdemokratiska regeringar bär skulden för det. Miljardärer kan betala mindre andel i skatt än vanliga arbetare – vi beskattar arbetare mer än vi beskattar kapital – och de kan få tillbaka enorma belopp i avdrag. Vi har fått ett skattesystem som är riggat för de rika.

Skattesystemets utformning är, tillsammans med socialförsäkringarna och välfärdstjänsterna, central för ett lands fördelningspolitiska ambitioner. En studie från Euromod har analyserat skattesystemens omfördelningseffekter inom EU. Rapporten har 1999 och 2008 som jämförelseår och omfattar ländernas direkta skatter.

Analysen visar att Sverige under denna period gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet bland EU:s kärnländer. Detta är en anmärkningsvärd utveckling. Vad är det då som har orsakat denna utveckling? Låt oss gå igenom några av de större förändringarna på skatteområdet under tidsperioden.

År 2005 avskaffades såväl arvs- som gåvoskatten, 2007 avskaffades förmögenhetsskatten och 2008 avskaffades fastighetsskatten. Dessa förändringar torde vara en starkt bidragande orsak till att det svenska skattesystemets utjämnande effekter har minskat så markant. Sverige är i dag ett av mycket få länder som varken har skatt på arv, gåvor eller förmögenheter eller en fastighetsskatt som är kopplad till taxeringsvärdet.

Till dessa förändringar ska bland annat läggas att bolagsskattesatsen har sänkts i flera steg och att skatten på förvärvsinkomster har sänkts med över 100 miljarder kronor genom de olika jobbskatteavdragen. Dessutom har skattereglerna för delägare i fåmansföretag, de så kallade 3:12-reglerna, gjorts mer förmånliga, vilket framför allt har gynnat den tiondel av befolkningen som har de högsta inkomsterna. Delar av de nämnda skatteförändringarna har genomförts efter 2008, varför det finns skäl att tro att skattesystemets omfördelningseffekter minskat ytterligare.

Det sägs att det går bra för Sverige. Ekonomin är bra, och arbetslösheten har sjunkit. Men vi måste också ställa frågan: För vem? Det var någon som skrev om att många av de utlandsfödda fortfarande är arbetslösa. När vi har debatten i kammaren brukar politiker ofta säga: Det handlar om flyktingar som precis har kommit hit, människor som inte är integrerade.

Man använder en retorik som gör dessa människor till syndabockar: De är lata och vill inte jobba. Men det stämmer inte. Jag har varit en av de människorna som har kommit till Sverige, lärt sig språket, integrerat sig och utbildat sig. De söker jobb, ibland hundratals jobb. De blir glada om de får ett svar. På hundra ansökningar kanske de blir inbjudna till intervju en eller två gånger, och där stannar det.

Det handlar inte om att människor är lata. Jag vet det, för jag är en av dem. Många som har flyttat hit har familjer utomlands. Deras familjer är beroende av deras inkomster. De måste jobba. Att försörja sin familj är den starkaste motivationen de har. Jag vet att om jag inte jobbar och tjänar pengar kan min familj som bor utomlands kanske inte ha mat att äta den dagen. Det är den starkaste motivationen som de människorna har. Men ändå väljer vi att kalla dem för lata och säger att de inte vill jobba.

Fru talman! Jag vill nämna att vi har tagit väldigt positiva steg. I våra förhandlingar med regeringen under hösten om budgeten för 2018 har det tillstyrkts förslag om förändringar av inkomstbeskattningen. Skatteförslagen innebär förändringar från den 1 januari 2018 som bland annat syftar till att förbättra fördelningsprofilen i skattesystemet och minska orättvisa skillnader i beskattningen.

Vi har tagit en del steg i rätt riktning i våra förhandlingar med regeringen men anser att det fortfarande finns anledning att göra mer. Som socialister har vi ett ansvar för att driva en jämlik fördelningspolitik. Jag är stolt över att vi har lyckats driva och få genom över 80 reformer med utjämnings effekter i våra förhandlingar med regeringen.

Jag stärks i min övertygelse som socialist när jag i vårt eget land ser orättvisor öka, rasismen normaliseras och kapitalismens logik tillta. Jag stärks i min övertygelse som socialist när jag ser hur högerpolitiken i land efter land, bland annat Sverige, driver ut människor i arbetslöshet, pekar på invandrare, rasifierade och flyktingar som syndabockar, slår sönder tryggheten, försvarar kapitalismens logik och underminerar demokratin.

Jag ser in i den framtid de borgerliga tydligen har att erbjuda, där löntagarna ska bli fattigare och de rika rikare, där den sociala tryggheten blir bräckligare och lyxbåtarna blir fler, där solidariteten blir svagare och egoismen blir starkare, där de starka kan ta för sig och där de svaga beskylls för allt som går fel. Min övertygelse blir då starkare än någonsin.

Det räcker inte att låta högern rigga skattesystemet för de rika och sedan låta bli att ändra på det. När högern har slitit sönder måste vänstern våga återställa. Mot bakgrund av detta anser Vänsterpartiet att regeringen

bör tillsätta en utredning i syfte att analysera hur skattesystemets utjämnande effekter utvecklats över tid. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Jag står bakom samtliga Vänsterpartiets reservationer, men för tids vinande yrkar jag bifall endast till Vänsterpartiets reservation nr 4.

Anf. 5 MATHIAS SUNDIN (L):

Fru talman! Låt mig börja med att yrka bifall till reservation 6, allians-reservationen, och reservation 17 från Liberalerna.

Inkomstskatter är en av de absolut mest centrala delarna av politiken. De påverkar hur mycket vi jobbar i ett samhälle, vilka möjligheter vi har att utbilda oss och jobba i ett samhälle och, inte minst, hur mycket pengar som kommer in till kassakistan. Just här blir konflikten vänster–höger tydlig.

Från Liberalernas sida ser vi, liksom man gör i de flesta partier, en stor förändring i världen. Vi ser en digital revolution som sveper över världen. Vi ser att Sverige har varit ett land där det har varit bra att starta nya internetföretag, startups, att driva upp dessa och att börja göra dem till globala företag.

Vi har alltså många av de rätta förutsättningarna på plats. Men vi vill ju också att de bolag som har kommit fram, de riktigt stora bolagen, ska finnas kvar här i Europa. Det finns egentligen bara ett enda som är på väg i den riktningen, och det är svenska Spotify. I övrigt är det skralt när det gäller riktigt framgångsrika europeiska startups. De finns huvudsakligen i USA.

Nu diskuteras förslag inom EU om att man i stället för att börja fundera på hur vi ska kunna få sådana här företag – globala företag med tiotusentals anställda – att växa fram i Europa och bli riktigt stora här ska beskatta dessa företag ännu mer. Och det finns ju inte så många sådana företag här.

Tyvär svängde Stefan Löfven i denna riktning nu i helgen. Tidigare har vi haft samma uppfattning som regeringen, men nu svängde han alltså bort från den. Det var inte så oväntat; när det finns en skatt som kan höjas dröjer det oftast inte så länge innan en vänsterpartist eller en socialdemokrat kommer dit.

På inkomstskattesidan tycker vi att det är viktigt att hålla nere inkomstskatterna för att det ska löna sig bättre att utbilda sig och för att det ska löna sig med hårt arbete. Det handlar bland annat om att färre ska betala statlig inkomstskatt, alltså att fortsätta att höja brytpunkten. Det har den nuvarande regeringen låtit bli, vilket har gjort att det blir fler och fler löntagare som betalar statlig inkomstskatt trots att de inte alls är några höginkomsttagare – förutom i retoriken och i budgeten. Vi tycker att man ska höja brytpunkten men också ta bort värnskatten, som starkt bidrar till att vi har världens högsta marginalskatter. Sverige beskattar utbildning och flit högst av alla länder i världen.

Trots detta hör man från Vänsterpartiet att världens högsta beskattning inte är nog. Den ska upp ännu mer. Jag vet inte med hur mycket och var taket finns, men den ska alltså upp ännu mer.

Jag måste kommentera det som Momodou Jallow sa tidigare. Han talade om omvänd Robin Hood-politik, och jag antar att han själv då står för Robin Hood-politiken. Då är det viktigt att komma ihåg vad Robin Hood faktiskt pysslade med: Han tog pengar från staten när staten hade tagit in

för mycket skattepengar. Om Momodou Jallow skulle bli statsminister i det här landet skulle han alltså få Robin Hood efter sig och inget annat.

Låt mig från detta gå över till en mycket mindre fråga, som är kopplad till det specifika yttrande som vi har. På cyklingsområdet är det lite hej vilt med bidrag, skatter och annat. Om man har en cykel med motor kan man få bidrag för den. Om man cyklar för egen maskin får man inget bidrag, men om det skulle vara så att arbetsgivaren på något sätt bidrar till cykeln för att man ska kunna cykla till och från jobbet och därmed få motionera lite grann, bidra till minska bilträngsel och annat beskattas man för detta. Om man däremot sitter och cyklar på gymmet, inomhus, får man göra avdrag för den avgiften.

Detta hänger inte riktigt ihop, så vi tycker att man bör tänka till lite grann kring cyklandet. Jag avstår i övrigt från kommentarer om hur regeringen är ute och cyklar.

(Applåder)

Anf. 6 LARRY SÖDER (KD):

Fru talman! Regeringens politik när det gäller pensionärsskatten håller inte ihop. Nu när valet börjar närma sig försöker man att minska skattegapet en del, men det innebär fortfarande att pensionärer får betala mer skatt. Men nu säger man att gapet måste minska. Antagligen gör man det nu eftersom man närmar sig en valrörelse och man kommer att få ganska många frågor från pensionärerna. Vi har varit väldigt tydliga från start med att pension är uppskjuten lön och därför ska beskattas lika.

Man skulle kunna tro att det är jag som först uttalar dessa bevingade ord. Men det var en person som heter Stefan Löfven som sa detta när han satt i opposition 2014. Då var det stora ord om pensionärerna och stora ord om att man minsann ville stänga gapet mellan skatt på löneinkomst och skatt på pension. Det kunde inte gå fort nog för Stefan Löfven i opposition att stänga detta gap.

När nu Socialdemokraterna sitter i regeringen har man glömt löftet. Man satsar ganska små belopp på att stänga gapet, vilket gör att man inte ens kommer i närheten av att kunna stänga det.

Vi kristdemokrater har satsat närmare 12 miljarder kronor i vår budget, vilket innebär att vi kan stänga detta gap helt och hållet. Vi har alltså gjort det som Socialdemokraterna bara pratar om – att stänga gapet mellan löneinkomst och skatt på pension. Vi säger som Stefan Löfven, men vi håller vad vi lovar. Pension är uppskjuten lön och ska beskattas utifrån det.

Nu säger regeringen att man ska satsa på att stänga gapet *nästa* mandatperiod liksom att man ska ta tag i sjukvården *nästa* mandatperiod. Vi får väl se hur det blir med den saken. Faktum är att man inte har gjort vad man lovade under denna mandatperiod. Så hur ska väljarna veta vad de ska tro inför nästa mandatperiod?

Fru talman! Regeringen återinförde 2016 den särskilda löneskatten för dem över 65 år. Löneskatten minskar företagets incitament att anställa äldre samt minskar äldres drivkrafter att arbeta, eftersom löneskatten delvis kommer att vältras över på lönen och innebära utebliven löneökning alternativt lönesänkning.

Också de ungas rabatt på arbetsgivaravgiften togs bort vid samma tid. Även om vi vet att vår välfärds framtid vilar på att vi kan få fler arbetade timmar och att människor går från bidrag till arbete gör regeringen sådana

här förändringar utan att blinka. De gör det utan att se till hur man ska kunna finansiera välfärden långsiktigt. Resultatet ser vi: Man höjer de skatter man kan för att kunna finansiera välfärden.

Någon typ av utvärdering av dessa förändringar borde vara lämpligt att genomföra och av vad de kommer att få för konsekvenser i framtiden.

Till detta ska läggas att marginals-katten har höjts för en stor del av arbetarna och därmed minskat incitamentet att arbeta den extra timmen eller den extra helgen, eftersom effekten i plånboken blir mindre. Vi får alltså även här färre arbetade timmar.

Fru talman! Kristdemokraterna anser att civilsamhället spelar en viktig roll i samhällsutvecklingen och att det därför behövs åtgärder som skapar bättre förutsättningar för civilsamhället att fungera och utvecklas.

Många viktiga verksamheter, som att anordna sommaraktiviteter för barn från ekonomiskt utsatta familjer, ta hand om flyktingar eller driva härbärgen för hemlösa, bygger på människors ideella krafter och engagemang.

Alliansregeringen införde på initiativ av Kristdemokraterna gåvoskatteavdraget för att uppmuntra givande till ideella organisationer. Ett år efter att avdraget infördes ökade det totala givandet till landets 90-kontoorganisationer från 5,2 till 5,8 miljarder kronor. Under samma period ökade den genomsnittliga månadsgåvan från 131 kronor per månad till 170 kronor per månad.

Kristdemokraterna ser därför mycket allvarligt på att regeringen har tagit bort möjligheten för den som skänker pengar till välgörande ändamål att göra skatteavdrag för gåvan.

Vi anser att gåvoskatteavdraget bör återinföras i sin tidigare utformning och att ansöknings- och årsavgifterna för organisationer som tar emot gåvor bör avskaffas. På sikt bör även takbeloppet för avdragsrätten höjas, och frågan om att utveckla skatteavdraget till att även omfatta juridiska personer bör också ses över. Vi behöver civilsamhället för att klara av vår framtida välfärd, och detta är en liten och billig uppmuntran för staten.

(Applåder)

Anf. 7 PETER PERSSON (S):

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Fru talman! I åtta år hade vi en borgerlig regering. Det var åtta år med skattesänkningar som skapade klyftor och revor i välfärden. Det var åtta år med ökad arbetslöshet. Det var åtta år med underskott i statens finanser.

Nu har vi snart haft fyra år med en socialdemokratiskt ledd regering. Det har varit fyra år med stopp för allmänna skattesänkningar, fyra år med kraftigt minskad arbetslöshet och halverad ungdomsarbetslöshet, fyra år med satsningar på välfärden – förskola, skola, sjukvård och äldreomsorg – och framtiden, som de skolelever som tidigare satt på läktaren.

Förra gången vi tog över sa dåvarande statsminister Göran Persson att vi skulle halvera arbetslösheten. Då sa moderaten Lars Tobisson: Då ska hela folket lära sig att älska böckling. Sedan vräkte han i sig böckling, för vi nådde målet. Tycker du om böckling, Schulte?

Fru talman! Det har också varit fyra år med rekordhöga industriinvesteringar. I den bransch jag kommer från, massa- och pappersindustrin, växer i dag framtidstron i bruksorterna.

Fru talman! Jag har med stort intresse och starka glasögon lusläst de borgerliga motionerna, särskilt Moderaternas. Fantasin räcker inte riktigt till för alla områden de vill sänka skatterna på. Överallt hittar de någon skatt som kan minskas eller tas bort.

De kallar det för frihet. Ja, det är frihet för de få men inte för de många – inte för dem som lämnar barnen på förskolan, för dem som cyklar till skolan eller för dem som åtnjuter en äldreomsorg eller sjukvård där ingen tittar i ens plånbok innan verksamheten tar över.

Visst finns det brister i välfärden, men vi satsar resurserna på välfärden, inte på stora skattesänkningar.

Fru talman! Om man adderar de borgerliga partiernas skattesänkningar når man faktiskt siffran 100 miljarder kronor. Dessutom vill de lagstifta om sänkta ingångslöner. Det är den verkliga dubbelstöten.

Sverigedemokraterna traskar patrull efter högerpartierna. Deras dreamteam är Ebba Busch Thor och Ulf Kristersson. Jag tror att det gråts i Missionskyrkan.

KD säger åter: Nu ska pensionärsskatten bort. Men, Larry Söder, fem gånger har du haft möjlighet att dra ut pulpetskivan i din bänk och trycka på ja-knappen eller nej-knappen. Jag har fem gånger tryckt nej till skatteflyftor; du har fem gånger tryckt ja. Det är jobbskatteavdragen som har skapat denna skatteflyfta, och du har varit med på detta.

Fru talman! Höga skatter hotar inte den ekonomiska effektiviteten. Det är stora klyftor och inkomstskillnader som hotar den ekonomiska effektiviteten. Det finns en bred samstämmighet om detta i ekonomisk forskning och debatt i världen.

En stor gemensam sektor och en fungerande socialförsäkring som finansieras genom skatter skapar ett solidariskt samhälle. Målet för socialdemokratin är alltid att sikta mot jämlikhet, för det ger de många människorna frihet. Vi vet också att samhällen med hög skatt har högre skattemoral. Människor vet vanligen vad de får för skatten, inte motsatsen.

Visst har vårt skattesystem brister. Vi har en felaktig inkomstbeskattning i förhållande till kapitalbeskattningen. Det finns några få hundra undantag i den skattereform som genomfördes när Gösta Bohman satt och grät. Det var liberaler och socialdemokrater som bar fram den ihop med Centern.

Vi är anhängare av en bred översyn av skattepolitiken, inte för att sänka skatterna utan för att fördela på ett rimligare sätt. Socialdemokratisk skattepolitik handlar inte om politik för de få utan om en politik för de många välfärd.

(Applåder)

Anf. 8 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att återupprepa mitt yrkande, så att det inte blir fel i protokollet. Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas reservation 23 och till Alliansens reservation 6.

Tack så mycket för ett intressant tal! Det innehåller ganska mycket av dåtidsdiskussion i stället för framtidsdiskussion. I mitt tal tog jag upp det som man lovade i valet och vad man inte har gjort under denna mandatperiod. Jag var ganska tydlig med att försöka att hålla mig till den nuvarande statsministerns tal och det som sas före valet om pensionärsskatten.

Pension är en uppskjuten lön och ska därmed beskattas som en sådan. Jag kan inte se att Socialdemokraterna har hållit det löftet. Jag skulle vilja veta om Peter Persson är stolt över att man inte har hållit det löftet.

Peter Persson var väldigt noga med att tala om att man har satsat på välfärden. Jag vill fråga Peter Persson om han kan titta de människor i ögonen som just nu står i dubbelt så lång kö inom sjukvården eller som inte får rätt till den LSS som de hade förra mandatperioden eller de 5 000 som står i kö för äldreboende men som inte får plats. Tycker du att jag ska tala om för dem att denna regering har satsat på välfärden?

Sedan vill jag utmana Peter Persson och be honom att nämna en riktig reform inom välfärden där man ser på framtiden och inte bara hystar in pengar in i ett stort svart hål.

Anf. 9 PETER PERSSON (S) replik:

Fru talman! Jag upprepar: Det var Larry Söder som skapade denna klyfta i beskattning mellan pensionsinkomst och arbetsinkomst genom att vid fem tillfällen trycka på ja-knappen när det gällde jobbskatteavdrag. Varför gjorde du det? Varför medverkade ditt parti i regeringsställning till att skapa denna klyfta? Nu när Moderaterna lanserar ett sjätte jobbskatteavdrag, kommer KD då att säga att man inte går med på det, att man inte vill ha någon ytterligare klyfta mellan pensionsinkomst och arbetsinkomst?

Jag förstår att du inte vill prata om det som har varit under tidigare mandatperioder. Jag skulle också värja mig för den sanningen, som skulle springa upp i hela mitt anlete. Men jag tryckte nej. För inkomstagare upp till 17 000 har vi tagit bort den beskattningsbörda som lades extra på pensionärerna, och 2020 har vi slutit det gapet. Och vi gör det inte med lånade pengar, utan vi gör det med pengar som vi har skapat genom arbete och rättvis fördelning.

Vi har satsat 13 miljarder på vården, 10 miljarder till kommunerna för äldreomsorg och skola och ytterligare 10 miljarder – det kallar du för pengar i ett stort svart hål. Är det verkligen KD:s syn på jämlikhet och välfärd?

Anf. 10 LARRY SÖDER (KD) replik:

Fru talman! Jag noterar att Peter Persson inte svarar på någon av mina frågor.

Vi hade samma diskussion förra året vid denna tid, och då fick jag inte heller något svar. Jag ställer frågan en gång till, för du har ytterligare en möjlighet att svara: Varför lovade ni inför valet 2014 att ta bort pensionärsskatten? Ni lyckades inte med det under denna mandatperiod. Varför har ni inte lyckats? För det andra: Varför gör ni samma utfästelse inför detta val? Vem tror att ni ska kunna hålla det löftet under nästa mandatperiod?

Sedan är Peter Persson fortfarande mig svaret skyldig. Vilken riktig reform inom välfärdsområdet är det som är framtidsinriktad så att man ska klara av sjukvårdskoerna och se till att äldreboendeplatserna räcker till? Det har Peter Persson fortfarande inte talat om. Jag kan inte se att Socialdemokraterna har den politiken för framtiden. Svaret är alltid: Höj skatterna och satsa mer pengar, så tror vi att det löser sig!

Vi Kristdemokraterna har reformer för att man ska kunna klara av sjukvården för framtiden. Vi tror till exempel att man ska förstärka sjukhusvården. Men Peter Perssons svar är alltid: Det ni gjorde förr var fel, så vi tar inte ansvar för framtiden. Men, Peter Persson, ni måste ta ansvar för framtiden. Då gäller det att man håller vad man lovar. Jag frågar dig igen: Har ni hållit vallöftet om att ta bort pensionärsskatten för de 2 ½ miljoner pensionärer som finns där ute? Är svaret ja eller nej?

Anf. 11 PETER PERSSON (S) replik:

Fru talman! Jag har redan besvarat frågan. Vid pensioner upp till 17 000 är den klyftan borta. År 2020 kommer den att vara helt borta. Jag upprepar: Det var ni som införde detta gap i beskattning mellan pensions- och arbetsinkomst.

När det gäller sociala reformer: Läs budgeten! Tänk, alla barnfamiljer som nu får 200 kronor extra i barnbidrag! Vidare: studiebidrag, bostadstillägg för pensionärer, 13 miljarder till sjukvården, resurser till kommunerna – det kallar jag framtidsreformer. Trygga arbetsplatser kallar jag framtidsreformer. Det som socialdemokratin säger, det står vi också för. Till skillnad från de konstellationer som Larry Söder och KD brukar ingå i gör vi detta med pengar som är skapade genom arbetsinsatser och finansierat, inte genom skuldsättning. Det är en radikal skillnad.

Sedan fascinerar jag av att KD inte är det största partiet i riksdagen. Nu har man förvisso fått hjälp av Bert Karlsson, så det är ju ytterligare en kristdemokrat. Man säger att man ska förstärka sjukvården. Är det Liberalernas, Centerns och Moderaternas linje? Är det deras linje att inte genomföra ett sjätte jobbskatteavdrag med en ökad klyfta? Varför tog inte denna jätte som KD verkar vara itu med de ökade klyftorna mellan pensions- och arbetsinkomst, när ni faktiskt hade statsråd med i regeringen? Varför gjorde ni inte det, Larry Söder?

Anf. 12 FREDRIK SCHULTE (M) replik:

Fru talman! Precis som Peter Persson påpekade var det ganska talande att skolklassen tidigare lämnade salen mitt under hans tal. Peter Persson har ju hållit ungefär samma tal sedan 70-talet. Det handlar om klasskampen, om jämlikhet, om välfärd och om hur skattesänkningar river sönder vårt samhälle.

Hur har det nu gått med jämlikheten och välfärden under de år som Socialdemokraterna har styrt? Jag var inne på det i mitt inledningsanförande. Nu vill Socialdemokraterna att de blinda ska redovisa kvitton. Man stramar åt för de absolut svagaste i samhället och LSS-stödet för dem som är handikappade. Maxtaxan i äldreomsorgen har höjts. Barngrupperna växer. Man har lagt ned BB i Sollefteå. Vårdköerna har dubblats. Och, fru talman, klassklyftorna har ökat.

Det är alltså facit över Socialdemokraternas tid vid makten. Det är facit när Peter Persson får styra. Är Peter Persson nöjd? Tycker Peter Persson att den här utvecklingen är positiv, med ökade klyftor och sämre välfärd? Finns det ingen självkritik om att den socialdemokratiska modellen – att höja skatter för att finansiera kraftigt ökade bidrag – faktiskt ställer till med problem?

Peter Persson sa att Alliansen föreslår sammantaget 100 miljarder i skattesänkningar. Ja, det är ungefär de resurser som Socialdemokraterna

har ökat och tillfört till bidragssystemen. Där har vi skon som klämmer. Där har vi problemen med de ökade klyftorna och med den bristande välfärden. Det går inte att lösa detta på det sättet. Det går inte att lösa det med den socialdemokratiska modellen.

Vi måste arbeta, för det är med arbete, företagande och strävsamhet som vi bygger Sverige starkt. Genom att sänka skatten på arbetsinkomster så att det lönar sig bättre att arbeta än att gå på bidrag får vi mer resurser till välfärden så att fler kan komma i arbete och klyftorna kan minska.

Anf. 13 PETER PERSSON (S) replik:

Fru talman! Schulte var inte med på 70-talet, men det var jag. Han ger dock en korrekt historiebeteckning. Jag har sagt samma sak, då och i dag, och jag känner mig väldigt trygg med det. Solidaritet, jämlikhet och frihet är nämligen ting som är tidlösa, bär framtiden med sig och är tryggt förankrade i historien.

Schulte, däremot, har haft oerhörda problem. Tänk när Moderaterna pallrade sig fram till talarstolen i Västerås och första gången uttalade sig: Jag älskar kollektivavtal; jag tycker att det är bra med fackföreningar och anställningsskydd. Sedan gick det över. Nu är de gamla framme igen, och då tror jag att Schulte trivs förträffligt. Han ser ut att må mycket bättre efter den nya svängen högerut där borta där de gick ut.

Jag vill fråga dig en sak. Visst, klassklyftorna har ökat. Men vi har nu en budget som faktiskt minskar klassklyftorna, och det görs genom viktiga instrument: anständig arbetslöshetsförsäkring, sjukförsäkring som fungerar, barnbidrag och pensionstillskott, som utjämnar skillnaderna. Du talar om att sänka skatterna för att ge de små bättre förutsättningar. Då vill jag fråga dig: Hur mycket i skattesänkning får den som tjänar 15 000? Hur mycket i skattesänkning får den som tjänar 120 000? Detta vill vi ha svar på.

Anf. 14 FREDRIK SCHULTE (M) replik:

Fru talman! Moderaternas skattepolitik handlar framför allt om att rikta den största delen av våra skattesänkningar till dem som tjänar minst, så att det ska löna sig att arbeta och finnas starka drivkrafter att gå från att leva på bidrag till att komma i arbete. Vår målsättning är att alla som arbetar ska få behålla ytterligare 500 kronor i månaden.

Jag tycker att det som vi precis hörde från Peter Persson är väldigt intressant. När han talar om att bekämpa klyftorna kommer han direkt in på bidragen: höja bidragen, stärka a-kassan och så vidare. Den analysen från Socialdemokraterna är fel, och det är det vi nu ser. Trots höjda skatter och trots att vi har en högkonjunktur som ger staten mer pengar måste Socialdemokraterna dra in på välfärden. Vårdköerna dubblas, man ska låta blinda redovisa kvitton, man stramar åt LSS för de handikappade.

Dessa frågor tycker inte Peter Persson om att ta i. Han försöker prata runt dem därför att de skär rätt in i själen. Det är dags för Socialdemokraterna att uppdatera sin politik. Att jämlikhet skapas genom bidrag fungerar inte. Det är nu bevisat. Ni är tvungna att satsa på att öka bidragssystemen i stället för att satsa på välfärden, just på grund av att ni är så låsta vid att det är med bidrag som klassklyftorna bekämpas.

Detta är en gammal socialistisk kvarleva: att alla ska ha det lika, oavsett om man arbetar eller inte arbetar utan går på bidrag. Men redan för 150 år

sedan, när Marx presenterade socialismen, sa man: Men vad händer när man inte får något för sina ansträngningar och inte får lön för mödan? Ja, då kommer människor att fastna i bidragsberoende och utanförskap, och det är detta vi nu ser.

Det är dags, Peter Persson, att uppdatera sig. 70-talet var 50 år sedan, muren föll och socialismen har misslyckats – och den socialdemokratiska modellen likaså.

Anf. 15 PETER PERSSON (S) replik:

Fru talman! Om man vistas länge i solen slackar blicken. Så är det nog när man är på solsidan också. Det kallas rättvisa att den som tjänar 15 000 får 266 kronor i skattesänkning med er politik. Den som tjänar 120 000 får 9 000 i skattesänkning. O:et har ramlat bort när du talar om rättvisa, Fredrik Schulte. Det ska vara ett O framför: orättvisa. Det är vad det handlar om.

De flera hundra som fick sluta producera de goda ärtorna på Findus i Bjuv, som vi njöt av när vi åt wienerschnitzel, skulle alltså dubbelstraffas. De skulle inte få en anständig arbetslöshetsersättning när det multinationella företaget bara lade ned och lade en bygd öde. Då skulle de straffas en gång till. De ska naturligtvis ha möjlighet att komma vidare i livet.

Den som har slitit som undersköterska eller på någon av IF Metalls många arbetsplatser och blir sjuk ska ha en anständig ersättning. För mig är detta den djupaste formen av solidaritet.

Men jag har sett att det finns ett bidrag där ni är världsmästare, Fredrik Schulte. Du tillhör ju Stockholms läns landsting – inte jag. Där är ni oerhört generösa med bidrag till allsköns slimmiga konsulter.

Anf. 16 RASMUS LING (MP):

Fru talman! Det är uppenbart att skattefrågorna berör väldigt mycket, både människor och företag men också politiker. Hur vi tar ut skatter, vad de ska gå till och hur stort skatteuttaget ska vara är väldigt viktiga frågor som berör människor direkt i vardagen.

I somras hotade oppositionspartierna med misstroendevotum mot regeringen just på grund av tre förslag på skatteområdet. Det fanns aviseringar om att man eventuellt skulle gå fram med dem i budgetpropositionen. Det handlade om 3:12-reglerna, där det tidigare hade gjorts en utredning. Det fanns förslag på försämringar för småföretagare, som dock sedan gjordes om av regeringen. Efter en remittering var förslaget betydligt bättre ur företagens perspektiv än det som tagits fram av utredningen, men det innehöll ändå vissa försämringar.

Det handlade också om brytpunkten för när man ska betala statlig skatt. Ett par gånger under mandatperioden har den brytpunkten inte räknats upp på samma sätt som tidigare, vilket har gjort att något fler har fått betala statlig skatt. Den tredje frågan var flygskatten, som också gick igenom och börjar gälla nu på söndag, den 1 april.

Detta var tre i sammanhanget ganska marginella förändringar, men de höll ändå på att leda till misstroendevotum och i förlängningen en tänkbar regeringskris. Man kan ju fråga sig hur det kan gå i en framtid, när det av någon anledning kan behöva fattas tuffa beslut. Möjligen kan vi behöva göra det under den kommande mandatperioden eller någon gång i framtiden när konjunkturen inte är så stark som den är just nu.

Fru talman! Flera av de borgerliga partierna anför att man vill avskaffa värnskatten, den skatt som de som har de allra högsta arbetsinkomsterna betalar. De borgerliga partierna har tidigare gett väldigt olika besked om hur stort de tycker att skatteuttaget ska vara.

Centerpartiets ekonomisk-politiska talesperson talade om att han vill sänka skattetrycket med 10 procentenheter. Det motsvarar 400 miljarder kronor eller ungefär tio gånger anslaget för rättsväsendet sammantaget, polis och domstolar.

Liberalernas partiledare Jan Björklund sa vid åtminstone ett tillfälle att skattekvoten bör ligga på samma nivå under kommande mandatperiod – sammantaget inga skattesänkningar, alltså. Detta är inte alldeles enkelt att få ihop när man också hör om de enskilda förslag till sänkningar som finns. Man har också emellanåt ambitioner att satsa skattepengar på saker och ting.

Alldeles före jul tillsattes en utredning om att se över reseavdraget och göra om det. Detta är en väldigt viktig fråga som de allra flesta partier har ställt sig bakom i två omgångar under denna mandatperiod, dels i Landsbygdskommittén, dels i Miljömålsberedningen.

Vi får se nu ifall Moderaterna kommer att orka stå upp för de ställningstaganden som man gjorde vid de tillfällena och kommer att vilja införa ett färdmedelsneutralt avståndsbaserat reseavdrag i stället för det vi har i dag, som väldigt ensidigt gynnar arbetspendling med bil, och även ifall det nya systemet skulle missgynna Mälardalen mer än i dag och i stället gynna inte minst Norrlands inland.

Med detta, fru talman, vill jag yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 17 PENILLA GUNTHER (KD):

Fru talman! Jag som annars sitter i näringsutskottet hade naturligtvis jättestor lust att ge mig in i debatten i stort om inkomstskattefrågor – det skulle vara intressant. Men jag ska faktiskt rikta in mig enbart på en motion som har bärkraft just när det gäller diskussionen kring näringsliv och inte minst förmånsbilar, som många har i näringslivet och som man kan ha som en del av sitt arbete.

Motion 637 handlar om skattefrihet för miljöförbättrande åtgärder. Befintlig bilpark kan förbättras på ett väldigt enkelt sätt. Inte minst nu när vi har haft en ovanligt kall vinter skulle minskandet av antalet kallstarter få en oerhört stor positiv effekt på luftkvaliteten i våra städer. Det nordiska klimatet och det faktum att många bilar inte står i uppvärmda garage gör att det varje år genomförs miljontals kallstarter i Sverige.

Forskningsteam i Kalifornien och i Pittsburgh i USA visar att en modern bil kan släppa ut lika mycket skadliga ämnen under 30 sekunder efter en kallstart som den gör under 30 mils körning med en varm motor. Tester har gjorts både av finska VTT, som är ett oberoende forskningsinstitut, och av vårt eget Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI. Man har på olika sätt visat att både koloxid och kolväten har minskat med 99 procent – det visade det finska institutet. Kväveoxider har minskat med upp till 50 procent. VTI visade att 73 procent av de årliga kolmonoxidutsläppen, till exempel, och 7 procent av kväveoxidutsläppen beror just på kallstarter. Om det är så kan man ju säga: Ja, det beror på att de flesta bilar åker väldigt korta sträckor, och en kall motor har större bränsleåtgång.

Vad gör man då åt detta? Ja, det skulle kunna elimineras ganska enkelt med en timmes användning av motorvärmare. Man kanske ganska romantiskt upplever att barndomssomrarna var mycket varmare och att barndomsvintrarna var mycket kallare – det fanns alltid snö, och man kunde åka pulka och allt det där. Men faktum är att motorvärmare har varit väldigt vanliga i det här landet, inte minst på parkeringsplatser i anslutning till hyreshus. Men på senare år känns det som att man inte har insett behovet av motorvärmare. Men faktum är att forskningsinstitutens mätresultat har visat att vi redan, som jag sa, med befintlig bilpark radikalt skulle kunna förbättra luftkvaliteten i våra städer.

Förslaget i motionen handlar om detta: Genom att införa skattefrihet för elektriska bilvärmesystem straffas inte de som vill förbättra luftkvaliteten i våra städer. Det skulle vara ett ganska enkelt, billigt och effektivt sätt att faktiskt göra någonting för dem som inte har råd att köpa nya bilar, som har andra typer av bränslesystem, och som vill kunna göra någonting av det de redan har.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

§ 5 Beskattning av företag, kapital och fastighet

Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU9

Beskattning av företag, kapital och fastighet
föredrogs.

Anf. 18 PER ÅSLING (C):

Fru talman! Det är viktigt att skatter utformas så att svenska företags konkurrenskraft stärks och att Skatteverket tar in de skatter som riksdagen beslutat om. Skatter måste utformas så att människor vågar ta risker och starta företag. Skatter ska medverka till tillväxt och utveckling i hela landet, underlätta jobbskapande och företagande och stimulera en grön skatteväxling. Skatter måste vara långsiktiga, förutsägbara och rättssäkra. Samma sak ska även gälla myndigheters agerande och utövning.

Fru talman! Skatter ska vara enkla – med den utgångspunkten tillsattes år 2012 den så kallade Skatteförenklingsutredningen. Utredningen skulle utvärdera och försöka förenkla skattereglerna för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag. Bland annat föreslogs förenklade regler med, så långt det är möjligt, bibehållen neutralitet i beskattningen mellan enskilda näringsidkare och näringsidkare som driver sin verksamhet som aktiebolag. För mig är det uppenbart att dagens skattesystem måste ändras och utformas i enlighet med huvuddragen i Skatteförenklingsutredningens förslag om en fördelningsbar inkomst. Det skulle innebära förbättrade skatteregler och minskad skatteadministration för små företag.

Fru talman! Skatteförenklingsutredningen kom även med förslaget att slopa skogskontot, vilket är ett feltänk som skulle göra det mycket svårt för familjeföretag att bedriva skogsbruk. Frågan om skogskontot är viktig för familjeskogsbruket, som behöver ha långsiktiga och kända spelregler för att kunna utvecklas. Skogsbruket är en basnäring som många företag och människor är beroende av, och det kan gå flera generationer mellan

avverkningar. Då måste det vara möjligt att fördela inkomsten över tid. På samma tema har jag här i riksdagen föreslagit att rennäringsen ska kunna ha ett renkonto. På så sätt kan man stärka rennäringsen och underlätta för generationsskiften. Parallellen med skogskontot och skogsnäringsen är självklar.

Fru talman! På samma sätt som det är självklart att människor i stor utsträckning ska få behålla frukterna av sitt eget arbete bör regioner som bidrar med värdefull produktion få behålla delar av detta värde. Det måste löna sig för kommuner och regioner att förbättra sitt företagsklimat, göra produktiva investeringar och upplåta mark åt viktig infrastruktur och produktion.

Skattepolitiken ska användas som redskap för tillväxtskapande i hela landet. Det kan möjliggöras genom en decentralisering av skatter, där flera delar av den statliga fastighetsskatten regionaliseras i syfte att stärka den regionala beslutsnivån och regionernas möjlighet att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån egna förutsättningar. Det är också i vår omvärld väldigt normalt och mestadels förekommande att just fastighetsskatten har andra baser än en statlig.

När det gäller fastighetsskatten vill vi börja med att göra en regionalisering av elproducerande fastigheter, exempelvis vattenkraft och vind. Skattebaser är en central fråga, men samtidigt måste strukturella reformer genomföras för att stoppa och vända den regionala klyvningen. Välfungerande, självständiga och starka regioner är avgörande för att stärka den lokala och den regionala konkurrenskraften och skapa bättre förutsättningar för företagande, innovationer och investeringar. Regionala skattebaser skulle även synliggöra de stora värden som i dag produceras i många av Sveriges kommuner och regioner men som beskattas nationellt.

Fru talman! En stor del av våra mindre företag är familjeföretag. Många av dessa företag drivs av personer som i dag är över 55 år. Vi står alltså inför ett stort generationsskifte i svenska företag. Att dessa företag kan drivas vidare är mycket väsentligt. De skapar trygghet och långsiktighet i det svenska näringslivet.

Alliansregeringen tillsatte under våren 2014 en särskild utredare med uppdrag att se över reglerna för beskattning vid ägarskifte i fåmansbolag för att göra dem mer ändamålsenliga. Tyvärr ändrade den nuvarande regeringen utredningens direktiv med fokus på ökat skatteuttag, och vi känner till resultatet av detta. Utredningen föreslog förändringar som enligt utredaren själv ökade skatteuttaget för småföretag med i storleksordningen 5 miljarder kronor.

Fru talman! I årets budgetmotion föreslog vi från Centerpartiet att utredningen gällande delen om generationsskifte ska genomföras omgående, detta för att underlätta för alla familjeföretagare som står inför ett generationsskifte.

Det är också viktigt att slå fast att det finns fortsatt starka skäl att förändra fåmansbolagsreglerna. På sikt är det önskvärt att gapet mellan skatt på kapital och skatt på arbete minskar.

Fru talman! Det måste vara enkelt att starta företag, och det sker ofta i mindre bolag. Det måste vara enkelt att driva företag. Skattesystemet måste premiera det personliga, direkta och arbetande ägandet, något som har starka positiva effekter för samhället.

Jag vill avslutningsvis deklarerat att jag står bakom de centerpartistiska reservationerna i betänkandet, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 3 och till Alliansens reservation 7.

Anf. 19 JÖRGEN WARBORN (M):

Fru talman! Arbetslinjen börjar i företagen. Det är genom företagsamhet och genom nya och växande företag som fler får sin anställning, fler får sysselsättning och fler kan känna verklig trygghet. Fler jobb i växande företag betyder också ökade skatteintäkter, vilka i sin tur finansierar vår gemensamma välfärd.

Det blir alltmer uppenbart att det här är en av de viktigaste skiljelinjerna i riksdagen. Antingen vill man underlätta för företagande och entreprenörskap och lägger fram förslag om hur regler kan förenklas och skatter justeras så att fler vill och vågar ta steget ut i företagande och så att fler företag kan växa – eller så lägger man fram förslag där företagandet begränsas och försåras.

Antingen väljer man att se på företagsamheten som en förutsättning för tillväxt, jobb och en god välfärd – eller så ser man företagsamhet som något nödvändigt ont, något som mest snedvrider och snedfördelar och något som ständigt kan påföras ny beskattning och därmed utgöra en aldrig sinande inkomstkälla för staten.

Fru talman! Näringslivet mötte 2012 en nyvald S-ledare som med affärsplan och industrikansler skulle nyindustrialisera Sverige och stärka entreprenörskapet. En del trodde nog att Löfven, Damberg och Andersson var en ny och företagarevänlig typ av socialdemokrater.

Nu har vi facit. Skatterna på jobb och företagande har höjts med 40 miljarder kronor. Nyföretagsamheten är den lägsta på tio år, och huvudkontor lämnar landet. Det sammanfattande omdömet gällande företagsklimatet i Sverige har sjunkit till en bottennivå sedan Svenskt Näringsliv för första gången ställde frågan i sin enkät 2008.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har infört, eller hotar med att införa, en rad skatter och regelförändringar som slår direkt mot näringslivet. Det handlar om försämrat RUT- och ROT-avdrag, höjda arbetsgivaravgifter, höjda marginalskatter, hot om förmögenhetsskatt och hot om 3:12-regler som försämrar entreprenörskapet. Det är förbud mot vinster i välfärdssektorer, vilket slår mot kanske 20 000 företag och dessutom mot valfriheten. Slutligen, åtminstone i den här listan, är det dessutom en flygskatt.

Fru talman! För mig är varje enskild företagare en hjälte. Det är någon som tror på en idé, som utvecklar den och som genom sin kraft och sitt engagemang bidrar till Sveriges utveckling och till sin egen och andras försörjning. Det är därför jag säger: Företagare ska uppskattas, inte straffbeskattas!

I den andan har Moderaterna en rad förslag i det här betänkandet. Vi föreslår förenkling när det gäller delningsekonomin. Vi föreslår att man ska utreda en schablonbeskattning som gör det enklare för småföretag. Vi föreslår skatteavdrag för företag som gör klimatkompenserande åtgärder. Vi har förslag om hur man kan underlätta generationsväxling.

Bostadsmarknaden är viktig ur ett företagsperspektiv, och därför vill vi också öka incitamentet till andrahandsuthyrning av bostäder. Vi vill slutligen också stärka svensk sjöfarts konkurrenskraft genom att se över tonnageskattningssystemet.

Jag kommer i resten av denna debatt att fokusera på två av dessa förslag: för det första frågan om förenklingar när det gäller delningsekonomin och för det andra frågan om att underlätta generationsskiften i företag.

Moderaterna vill att Sverige blir världens bästa land för delningsekonomin. Att människor delar varor och tjänster med varandra har förekommit i alla tider. Tack vare delandet kan resurser utnyttjas mer effektivt och komma fler till del. De senaste årens omfattande digitalisering har dock skalat upp detta till helt nya nivåer, och plattformar matchar människors efterfrågan på bara några sekunder.

Men en tjänst som utförs av en privatperson till en annan är skattepliktig, och den administration som krävs vid ett sådant tillfälle är i dag omfattande. Det behövs därför administrativa förenklingar och beskattningsmässiga lättnader framför allt för små inkomster. Moderaterna föreslår därför att man ska utreda en skattebefrielse om 30 000 kronor per år vid sådana inkomster.

Slutligen vill jag säga någonting om generationsskiften. Ett av Moderaternas förslag är att se över beskattningen vid generationsskiften för att underlätta för fler att kunna lämna över sitt företag till nästa generation.

En undersökning gjord av Företagarna visar att vart sjätte företag i dag ser ett ägarskifte som troligt inom fem år. Möjligheten att genomföra lyckade generationsskiften är därför helt avgörande för många svenska företags framgång under de närmaste åren.

I dag är tyvärr skattereglerna sådana att det är mindre förmånligt att sälja till en närstående, till exempel ett barn, än att sälja till en extern part. Moderaterna vill därför förändra beskattningen vid generationsskiften för att förhindra att arbetstillfällena försvinner.

Fru talman! Jag vill avsluta med att yrka bifall till Moderaternas reservation 1 och Alliansens reservation 7.

Anf. 20 DAVID LÅNG (SD):

Fru talman! Jag ber att få inleda med att yrka bifall till reservation 2 i betänkandet.

Svensk ekonomi och svenska företag har länge fått kämpa under ansträngande administrativa regelverk och betungande skattebördor. Ibland kan man uppleva att systemet hindrar och låser in. Sverigedemokraterna ser ett behov av ett tydligt regelverk, men det måste finnas rimlighet i systemen. Dessutom får det totala skatteuttaget från företag inte överstiga den nivå som gör företagandet i allmänhet mindre intressant än vad det annars skulle ha kunnat vara. Vi vill därför satsa på att både förbättra och förenkla skattevillkoren såväl vad gäller kapital och kompetensförsörjning som vad gäller beskattning relaterad till företagets produktion och export.

Fru talman! I betänkandet behandlas de återstående motionerna från den allmänna motionstiden avseende just beskattning av företag, kapital och fastighet. När det gäller företag har Sverigedemokraterna genom åren lagt fram en lång rad olika förslag för att underlätta för små och medelstora företag.

Den så kallade allmänna löneavgiften inom ramen för de sociala avgifterna på arbete har inget specifikt område i de offentliga trygghetssystemen som den är avsedd att finansiera, utan det är en extra skattekostnad på arbete, vilket i synnerhet drabbar de små företagen. Den allmänna löneavgiften utgör ungefär en tredjedel av de totala arbetsgivaravgifterna på 31,4 procent. På sistone har den allmänna löneavgiften höjts och ligger i dag på 10,72. Löneskatten uppfattas som orättvis av många företagare, och den hämmar också incitamenten för dem att nyanställa.

Sverigedemokraterna skulle vilja gå i motsatt riktning och helt avskaffa den allmänna löneavgiften för samtliga företag med upp till tre anställda, det vill säga de tre först anställda. Det ska baseras på ett takbelopp om 300 000 kronor i lön per anställd, och det skulle motsvara en skattelättnad på 90 000 kronor per år för ett småföretag med tre anställda.

Företag med en högre lönesumma än 300 000 kronor per anställd eller fler anställda än tre betalar allmän löneavgift enbart på de delar som överstiger takbeloppet. Det blir alltså ingen tröskeeffekt av detta. På så vis skapar vi inte bara besparingar för egenföretagare utan även kraftiga incitament för att nyanställa. Tillsammans med det kraftigt lindrade sjuklöneansvar som vi också har föreslagit för mindre företag kan det antas medföra betydligt bättre möjligheter för de minsta företagen att växa sig större och anställa fler. Det är som tidigare nämnts så att i de små och medelstora företagen skapas fyra av fem nya jobb. Det förutsätter också att dessa företag har möjlighet att växa.

Den reservation jag yrkade bifall till tar upp ett förslag till ett system som ibland kallas innovationsboxar. Det innebär i praktiken finansiella lättnader för företag vars omsättning baseras på nya tekniska produkter eller processer. Det finns sådana system i andra EU-länder som har förutsättningar som påminner om Sveriges, till exempel Nederländerna och Belgien. Vår vision är att stödet särskilt ska riktas till små och svenska företag och generera ett incitament till att utveckla innovativa processer eller produkter. Det underlättar för små och medelstora företag samt innovativa sådana. Vi menar att det är just där de nya jobben kommer att skapas och därigenom svensk uppfinningsrikedom. Och det är där svenska innovationer som ger de framtida exportsuccéerna kommer att finnas.

Fru talman! Regeringens beskattning på vanligt folks småsparande genom en höjning av schablonbeloppet på investeringssparkonto och kapitalförsäkring är olycklig ur flera perspektiv. Dels blir det mindre lönsamt att spara, samtidigt som lånan är skattesubventionerat genom ränteavdragen, vilket i sig är en olycklig princip, dels skapar den en stor osäkerhet om en vanlig och populär sparform som nyttjas av närmare 2 miljoner svenskar. Inte bara en utan två gånger på kort tid har skatten höjts. Dessutom ser många den sparformen som ett alternativt pensionssparande. Det offentliga ålderspensionssystemet levererar inte, och framtida pensioner kommer att understiga hälften av slutlönen – som också har nämnts tidigare i debatten.

Regeringen har tidigare helt slopat möjligheten att spara privat i en pensionsförsäkring, vilket har lett till att många i stället har vänt sig till just kapitalförsäkring eller investeringssparkonto. De skattepålagor som regeringen nu har aviserat, och den osäkerhet som dessa medför för fram-

tiden, innebär att möjligheten att påverka sin egen pension numera är begränsad jämfört med tidigare. Därför har vi sagt nej till den föreslagna skattehöjningen.

Anf. 21 MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Skattesystemet ska utformas så att finansieringen av den offentliga verksamheten tryggas på lång sikt. Det ska hjälpa till med att utjämna inkomst- och förmögenhetsklyftor, och det också ska vara ett verktyg i omställningen till ett miljömässigt hållbart samhälle.

Därför är skattepolitikens främsta uppgift att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Vid sidan om detta ska den även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt, hög sysselsättning och ett rättvist fördelat välstånd.

Fru talman! Vi har tidigare hört från borgarnas sida hur företag skapar välstånd och hur viktigt det är att sänka bolagsskatten. Vi har bevittnat hur de har sänkt skatten med 140 miljarder för de rikaste samtidigt som man vill sänka lönen för de fattigaste. Det är ett nyliberalt tänk i en liberal politik, som Vänsterpartiet alltid kommer att bekämpa.

Fru talman! För oss är det tydligt att välstånd skapas genom människors arbete. Rätten till arbete är det största frihetsvärdet för alla i ett modernt samhälle.

Arbete ger möjlighet till delaktighet i samhället såväl individuellt som kollektivt. Hur arbetet organiseras är avgörande för samhällsutvecklingen i stort.

Förstå mig rätt! Företagande är otroligt viktigt för vår ekonomi. Sverige är väl känt för innovation och utveckling, och svenska företag bidrar mycket i den ekonomiska tillväxt som råder i Sverige i dag. Dessa företag anställer och bidrar i skapandet av sysselsättning, vilket är ett av Vänsterpartiets viktigaste mål. Full sysselsättning är ett av de viktigaste ekonomiska målen. Jo, Jörgen Warborn, vi uppskattar företagare. De spelar en viktig roll i vår ekonomi.

Fru talman! Den svenska modellen bygger på att alla bidrar till vår gemensamma välfärd. Därför är det viktigt att också prata om skattebrott. De är ett problem. Om vi ska ha en fungerande gemensam välfärd måste vi bekämpa skattebrott. Skattebrott, skattefusk och skatteundandragande har blivit girighetens tecken i dag. Stora giriga kapitalistbolag vill leva som parasiter på bekostnad av vanliga arbetare. Skatteflykt och skatteundandragande innebär mycket stora kostnader för Sverige och andra länder och drar undan resurser från den gemensamma välfärden. Att motverka skatteflykt och skatteundandragande på både nationell och internationell nivå är därför även i fortsättningen en hög politisk prioritering för Vänsterpartiet. Därför tycker vi att det är viktigt att skattefelet begränsas och att skattebrott, skattefusk och skatteundandragande motverkas.

Skatteverkets undersökningar visar att det omfattande fusket med skatter och avgifter, och särskilt det utbredda så kallade svartjobbandet, som jag väljer att kalla illegalt arbete, har betydande negativa effekter.

Det finns ett starkt samband mellan skatteundandragande och annan ekonomisk brottslighet. En stor andel av ekobrotten handlar om att företag använder illegal arbetskraft eller fuskar med skatter och avgifter på annat sätt. De negativa effekterna av skatteundandragande är många. Förutom

att skattebördan vältras över på andra skattskyldiga medför fusk att konkurrensen snedvrids och att seriösa näringsidkare riskerar att slås ut av skattefusande konkurrenter. Om vissa skattskyldiga kan skjuta över sin del av skatte- och avgiftsbördan på andra rubbas dessutom respekten för den demokratiska beslutsordningen.

Fru talman! För att tilliten till rättssamhället ska kunna upprätthållas krävs att skattefusk och ekonomisk brottslighet bekämpas effektivt.

Vänsterpartiet tycker att det är bra att regeringen i sitt regleringsbrev till Skatteverket för 2018 har angett att myndigheten i årsredovisningarna för 2017–2020 ska redovisa hur myndigheten har arbetat, både på egen hand och i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, för att förstärka och intensifiera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteunddragande samt vilka effekter vidtagna åtgärder har fått. Vidare ska Skatteverket redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla samverkan med Ekobrottsmyndigheten på detta område.

I dag, fru talman, har villaägare och de som äger en bostadsrätt möjlighet att använda kostsamma subventioner för att renovera sin bostad. ROT-avdraget gäller däremot inte för boende i hyresrätt. Det är ett ojämnt förhållande, där de som bor i hyresrätt i praktiken betalar för villaägares möjlighet att kakla om badrummet via skatten. Det är inte rätt. Det är inte rättvist. Det är inte så vi ska använda skattebetalarnas pengar.

Fru talman! Jag vill också lyfta fram vikten av att driva en politik som gynnar folket och inte stora banker eller riskkapitalister. Vi vill öka människors inflytande över den egna livssituationen och skapa större möjligheter för folkligt inflytande över samhällsutvecklingen. Vi vet att demokratiska samhällen är bättre samhällen. När folkstyret urholkas innebär det inte bara sämre beslut, utan det skadar också tilltron till demokratin.

På några årtionden har makten förskjutits från demokratier till en växande finanssektor. Beslut som tidigare kunde fattas av regeringar och parlament är nu inskrivna i handelsavtal. Betalda lobbyister och pr-företag har ofta mer makt över dagordningen än partier, en utveckling som har påskyndats i takt med att EU:s makt har utvidgats. Det innebär att politiken i nästan alla länder har tvingats följa samma mönster: privatiseringar, fler osäkra jobb, rovdrift på miljön, sänkta skatter för de rika och större risker för oss andra.

Fru talman! Vi ser en oroande utveckling där demokratin ifrågasätts av högerextrema och rasistiska krafter och urholkas av kapitalets makt.

Vänsterpartiet vill minska finanssektorns inflytande över våra samhällen. De enorma värden som skapas av vårt arbete ska investeras i samhällsnyttiga saker som innovationer, omställning till ett ekologiskt hållbart samhälle och förkortad arbetstid. I stället för att bara syfta till så hög avkastning som möjligt ska statligt ägda bolag användas aktivt i omställningsarbetet för att öka jämlikheten och jämställdheten och stärka demokratin. Vi vill också öka uttaget av skatter från banksektorn. Vi föreslår en bankdelningslag som syftar till att kraftigt minska bankernas risktagande samt en skatt på finansiella transaktioner för att minska kortsiktig spekulation.

Fru talman! Vänsterpartiet vill stoppa den förskjutning av makt från demokratiska institutioner till storföretag som många av dagens internationella handelsavtal innebär. Ett bra exempel är CETA-avtalet, som i förra veckan röstades igenom i denna kammare. Det var oroväckande att se hur

vartenda parti utom Vänsterpartiet kämpade för att försvara investerings- skyddet och storbolagens tvistlösningsmekanismer, som i grunden förändrar den demokratiska maktbalansen mellan demokratiskt fattade beslut och storbolagens intressen.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag lyfta fram vår reservation om utländska företag som verkar i Sverige och reglerna om fast driftsställe. Reglerna avgör om ett utländskt företag ska betala inkomstskatt i Sverige eller inte. I dag är reglerna hårt knutna till en bedömning av huruvida ett företag är etablerat på en exakt plats i Sverige eller inte. Företag som inte går att knyta till en exakt plats i Sverige kan därmed undgå skattskyldighet genom att ha sitt kontor utomlands även om de bedriver omfattande verksamhet i Sverige. Det kan röra sig om till exempel åkeriföretag, bemanningsföretag och byggföretag. Detta öppnar för osund konkurrens och social dumpning. Därför bör det utredas om inkomstskattelagens bestämmelser om fast driftsställe är ändamålsenligt utformade för att inkludera utländska företag som i stor omfattning verkar i Sverige. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Jag står bakom samtliga av Vänsterpartiets reservationer, men för tidsvinnande yrkar jag bifall endast till reservation 4.

Anf. 22 LARRY SÖDER (KD):

Fru talman! Vem vill bli polis i dag? Den frågan hör jag ganska ofta i fikadiskussioner. Vem vill bli polis i dag? Frågan är berättigad med tanke på den arbetssituation poliser har och ibland vilket stöd de får från oss i politiken. Men poliser är inte den enda grupp som har problem. I dag har vi problem i en hel del arbetsgrupper. Poliser slutar på grund av arbetssituationen. Lärare lämnar yrket på grund av arbetssituationen. Jag tror att listan kan göras ganska lång.

Jag tror även att vi nu kan lägga till företagare. Vem vill bli företagare i dag? Eller jag kanske ska formulera om frågan: Vill vår regering ha några företagare?

Regler och skatter som ökar administrationen och kostnaderna för att vi vill att alla ska göra rätt har ett vällovt syfte, men jag tror att det gör att normala personer tänker en gång till innan de blir företagare. Vill man ta på sig det ansvar det innebär att vara företagare? Vill man ta den risk det innebär att vara företagare? En allt tyngre administrativ börda för att kunna leverera uppgifter till våra myndigheter gör att det kan kännas som om kärnverksamheten blir en sekundär verksamhet. Tidigare hörde vi också att antalet nya företagare är på en oroväckande låg nivå. Vi borde fundera en gång till.

Vinststopp i välfärden är bara en i raden av idéer från vår regering för att stoppa företagare från att vara företagare. Var kan man annars tänka sig att den idén kommer ifrån? Man talar inte om det fria valet för elever och lärare eller kvaliteten på det som levereras utan bara om det faktum att det är företagare som gör vinst.

Jag menar att man måste uppmuntra människor att bli företagare – att förverkliga sina idéer och på det sättet kunna starta, driva och utveckla företag som skapar jobb och genererar skatter till välfärden.

För mig är det självklart att vi måste ha en mångfald av utövare och välfärdstjänster och att fokus måste ligga på vilken kvalitet som levereras. För mig är det lika självklart att skatteregler ska vara så enkla att följa och smidiga att ändra över tid att flexibiliteten inom företagandet finns kvar.

Till exempel är det en naturlig fas för en företagare att vid någon tidpunkt vilja sälja sitt företag eller föra det vidare till närstående. Det kan handla om att man vill ta sig an en ny utmaning eller har tröttnat. Man kanske inte längre vill ta ansvaret eller risken det innebär numera. Man kanske har kommit upp i åren eller helt enkelt känner att det är dags för barnen att ta vid. I dag är skattereglerna sådana att det är mindre förmånligt att sälja ett företag till en närstående än att sälja företaget till en extern part.

Utredningen om en översyn av 3:12-reglerna tillsattes av alliansregeringen för att säkerställa att avyttringar av kvalificerade andelar i möjligaste mån beskattas likformigt, oberoende av om avyttringen sker inom eller utom närståendekretsen. Även om regeringen nu har backat i fråga om att höja skatten för småföretagare genom förändrade 3:12-regler kvarstår problematiken vid ägarskiftet. Vi inom Alliansen anser därför att reglerna för generationsskiftet bör underlättas.

Herr talman! Jag försökte titta noga i de motioner som lämnats in, och till min glädje kunde jag inte finna några motioner som handlar om att återinföra fastighetsskatten i dess tidigare form. Vi kristdemokrater drev på för att den skulle tas bort, och vi ser ingen anledning att ta upp den diskussionen igen.

Alliansregeringen tog bort fastighetsskatten. Jag tycker att vi borde ta nästa steg och ta bort fastighetstaxeringen. Fastighetsskatten gjorde att människor fick gå från hus och hem som de bott i väldigt länge. Risken att vi hamnar där igen ser jag nu som liten, vilket är glädjande. Därmed borde vi kunna avskaffa fastighetstaxeringen, vilket skulle göra vägen ännu längre till att återinföra fastighetsskatten.

Det finns motioner om att återinföra arvsskatten som jag med glädje ser att vi alla är överens om att avslå. Arvsskatten är kontraproduktiv och tillför inte någonting över huvud taget till framåtanda eller modern skatte- lagstiftning.

Med de orden yrkar jag bifall till Alliansens reservation 7.

Anf. 23 JAMAL EL-HAJ (S):

Herr talman! Skattesystemets huvuduppgift är att finansiera den generella välfärden. Vi har olika behov av samhällets tjänster och olika förmåga att betala skatt i olika skeden av livscykel. Skattesystemet utjämnar detta och omfördelar också mellan individer.

Mätaren på vår civilisation är hur vi behandlar de svagaste: barnen, de gamla, dem med olika former av funktionsvariationer. Genom skattesystemet mobiliserar vi resurser för dessa gruppers bästa.

Skattepolitiken bör utformas enligt ett antal vägledande principer som handlar om ett legitimt och rättvist skattesystem, generella och tydliga regler, beskattning i nära anslutning till inkomstfallet samt hållbara regler i förhållande till EU.

Regeringen anser att skatteutgifter, det vill säga stöd till hushåll och företag på budgetens inkomstsida till följd av särregler, till exempel ned-satt skatt på vissa varor och tjänster, bör omprövas regelbundet och konti-nuerligt.

Skattekvoten i Sverige är historiskt låg samtidigt som sysselsättningen är historiskt hög. Vi har en regering som får människor i arbete samtidigt som den inte slår mot pensionärer, sjuka och arbetslösa, som den tidigare borgerliga regeringen gjorde under sina åtta förlorade år för Sverige – år då Sverige gick från överskott till underskott.

Herr talman! Än en gång har socialdemokratin, denna gång ihop med Miljöpartiet, fått reda upp efter en borgerlig regeringsperiod, precis som efter Färdin och Bildt. I de borgerliga förslagen till statsbudgetar lurar nya ofinansierade och ineffektiva skattesänkningar, som om inte de 160 bortslösade miljarderna 2006–2014 vore nog. Gav de fler jobb? Nej, arbetslösheten var högre då Reinfeldt frånträdde än när han tillträdde. Detta ska man komma ihåg när vår ambition om EU:s lägsta arbetslöshet år 2020 hånas.

Vi kämpar med en uppgiven borgerlighet utan andra framtidsidéer än skattesänkningar och en ständigt svartmålande sverigedemokrathöger, som inte ens drar sig för att svartmåla Sverige utomlands.

Herr talman! I dessa betänkanden brukar många förslag på skattesänkningar och nya undantag dyka upp. Föga förvånande vill Moderaterna fördubbla schablonavdraget vid andrahandsuthyrning och sänka kapitalvinstskatten. Centern vill ha avdrag för sponsring, konstköp och företagares friskvård.

Samtidigt är jag glad över att borgerligheten sluter upp kring de begränsningar av ROT som regeringen gjort i syfte att föra över pengar till investeringsstöd till bostadsbyggande. Inte i någon reservation utlovas återställare.

Även i fråga om kapitalvinstskatten och räntan på uppskov tassar de borgerliga försiktigt, väl medvetna om sitt misstag då den statliga fastighetskatten omvandlades till en kommunal fastighetsavgift. Eftersom det hela var så brådskande tänkte man aldrig tanken att ränteavdragen borde ha börjat trappas av i detta sammanhang.

En anledning till försiktigheten är att den tidigare borgerliga regeringen *höjde* kapitalvinstskatten, satte ett uppskovstak och räntebelade nya uppskov för att åtminstone delfinansiera fastighetskattesänkningen. Att nu tycka att denna finansiering snabbt ska tas bort är inte statsfinansiellt ansvarsfullt, vilket de borgerliga förstår.

Det finns också motioner och reservationer kring de så kallade 3:12-reglerna för fåmansföretag. Låt mig bara konstatera att vi inte lade fram vårt förslag i frågan utifrån de hot mot statsbudgeten som riktades från de borgerliga partierna. Alltså kvarstår reglerna som de gör, och då föll också reformförslagen kring generationsskifte. Man kan inte både ha kakan och äta upp den, som några motionärer tycks tro.

I debatten hörde jag något om skogskonton, och här vill jag vara tydlig: Under Centerpartiets styre av Näringsdepartementet tillsattes och skrevs direktiv för skatteförenklingskommittén. Ett av dess förslag var att avskaffa skogskontona. De som är rädda om sina skogskonton bör därför ställa sina frågor till Centerpartiet och Annie Lööf, eftersom det var hennes utredning och utredningsdirektiv som landade i förslaget. Regeringen bereder däremot utredningens förslag, precis som alla andra utredningsförslag, även om de är borgerliga sådana.

Tonnageskatten tillhör denna regerings framgångssagor. Det fanns ett förslag redan 2006, men för Anders Borg var jobb till sjöss inte intressanta. Under åtta år i opposition drev vi frågan om tonnageskatt och fick den till slut på plats så att vi kan flagga in fartyg och jobb till Sverige igen. Nu vill några borgerliga partier ivrigt utvärdera tonnageskatten.

Jag tycker nästan att detta är beklämmande med tanke på ert tidigare agerande i frågan. Ni i Alliansen har förhalat, bromsat och nonchalerat, och när skatten, till redarnärings förtjusning, väl är på plats blir det ett jätteengagemang för att utvärdera. Vad ska ni utvärdera – hur många fartyg och jobb ni skickat utomlands under era åtta års fördröjning?

Avslutningsvis hoppas jag att vi i dag i kammaren i just denna debatt kan förenas kring åtminstone det förslag om storföretagens avdragsmöjligheter och beskattning som regeringen lämnat en lagrådsremiss om. Det är ett bra förslag för Sverige och Sveriges företagare.

Det gynnar mindre företag, och det gynnar eget kapital framför lån. Sverige får också en mer konkurrenskraftig bolagsskatt i ett läge när Trump hotar oss även på detta område. Det har varit ett långdraget arbete i vilket även de borgerliga partierna bidragit. Kanske borde vi mer och oftare arbeta på detta sätt. Visst har alla våra partier sina profileringsbehov, och det är viktigt att visa på skiljelinjer i politiken. Men när skiljelinjer växer till gräl och retoriken tar över innehållet i skillnaderna är det inte så bra. Vi måste hålla ihop Sverige.

Herr talman! Den svenska modellen ska utvecklas, inte avvecklas. Såväl den generella välfärdsstaten som vårt effektiva skattesystem är delar av eller bidrar till den svenska modellen. Svenska företag och företagare ska göra rätt för sig på samma sätt som vanliga löntagare.

Fastigheter är en skattebas vi behöver se över. Den låga kapitalbeskattningen bidrar till att klyftor växer, och även detta måste vi se på i en ny skattereform.

Statsminister Stefan Löfven har klokt sagt att de som har det lite bättre ställt rimligen också kan bidra mer till Sverige.

Sverige ska bli tryggare, med en bättre välfärd och hårdare tag mot brottsligheten. Sverige är starkare när vi håller ihop.

Jag yrkar bifall till skatteutskottets förslag.
(Applåder)

Anf. 24 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Herr talman! Jag väljer att börja där Jamal El-Haj slutade när det gäller de sakpolitiska frågorna, nämligen med bolagsskatten. Det är riktigt att det kom ett förslag förra veckan om att den ska sänkas. Det är en bit på vägen, kan man konstatera. Men jag tror inte att detta är hela vägen. Jamal El-Haj nämnde själv att detta kan bidra till att öka Sveriges konkurrenskraft. Jag ställer mig tveksam till om det kommer att räcka.

Vi ser nu att USA har sänkt sin bolagsskatt från 35 procent till 21 procent. Vi ser att England har tänkt sänka sin bolagsskatt i samband med brexit. Det finns flera andra länder som också gör det.

Då är frågan om det kommer att ha någon avgörande effekt på Sveriges konkurrenskraft att sänka bolagsskatten med decimaler. Man borde nog snarare sänka med heltal.

Jag vill ställa en fråga till Jamal El-Haj. Jag misstänker tyvärr att denna reform är överfinansierad, att man tar ut mer beskattning av företagen än

man behöver. Jag undrar om Jamal El-Haj kan kommentera det utifrån sin position i ett regeringsparti.

Jag vill också ställa en fråga om generationsskiften. Jamal El-Haj tog upp det i sitt anförande. Vad händer i fråga om detta? Man kan äta kakan och samtidigt ha den kvar. Du ställer dig tveksam till det, Jamal El-Haj. Men att vi inte fick en skattehöjning på detta område var avgörande och oerhört viktigt. Det finns också möjlighet att nu titta vidare på hur vi gör generationsväxlingar. Som vi har hört tidigare är det många företag som står inför pensionsavgångar. Därför undrar jag: Vad händer med denna viktiga fråga?

Anf. 25 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Herr talman! Jag börjar där du slutade, Jörgen Warborn. När vi ville genomföra 3:12-reglerna var ni emot. Ni hotade med att hela vår budget skulle röstas ned – en budget som är viktig för många människor. Vi kan därför inte gå vidare i denna fråga eftersom det handlar om ett helt paket, och man kan inte bara ta vissa delar av det och strunta i andra delar. Det handlar om hur man ska finansiera välfärden. Det handlar om hur man ska se till att människor har ett arbete. Det är alltså ett helt paket. Då kan man inte bara ta en del och säga att man vill genomföra den men inte de andra. Precis som jag har sagt handlar det om att äta kakan och behålla den.

Vi sänker bolagsskatten till 20,5 procent. Du nämnde USA, som har 21 procent. Detta är alltså lägre än i USA. Vad är det som förväntas? Tycker du att vi ska sänka den ytterligare? Detta handlar alltså om ett helt paket. Det hänger ihop med att avdragsrätten försämrats i detta fall för de stora företagen, vilket gynnar de små företagen. Vi är mycket glada över denna reform. Det är fantastiskt bra att vi kan genomföra den.

Anf. 26 JÖRGEN WARBORN (M) replik:

Herr talman! Jamal El-Haj svarade aldrig på frågan huruvida förändringen av bolagsskatten är överfinansierad eller inte. Jag vet ärligt talat inte det. Men jag misstänker att det är så, eftersom jag tycker att sänkningen av bolagsskatten är så marginell i detta fall. Jag hoppas att jag kan få ett svar på det. Annars finns det säkert anledning för mig att återkomma med den frågan i andra debatter.

När det gäller generationsskiften vill jag fråga varför man inte kan gå vidare med den del som berör just generationsskiften. Det är ett helt paket, säger Jamal El-Haj. Men jag menar att det är helt möjligt att bryta ut den delen. Förslaget är utrett och klart. Det är bara att lägga det på riksdagens bord, och det finns en majoritet i kammaren för det. Varför kan man inte göra det?

När det gäller finansieringen måste man naturligtvis ha en budget som går ihop. Det har jag full respekt för, och det tycker jag är korrekt. Men utan att jag har några siffror på detta kan jag säga att det handlar om marginella kostnader i detta sammanhang. Det tror jag därför att man kan klara om man skulle vilja det.

Jag har ytterligare en fråga. Den gäller personaloptioner. Den frågan har inte direkt beröring med detta betänkande, men ni nämner den i ett av era ställningstaganden. Därför skulle jag vilja ställa en fråga om personaloptioner också.

Prot. 2017/18:92

27 mars

*Beskattningsav företags,
kapital och fastighet*

Det är bra att Socialdemokraterna och Miljöpartiet i regeringsställning har infört personaloptioner. Men varför gör man det så begränsat? Det som gäller är så tunt och begränsat. Det räcker till några företag, men varför vill man inte använda sig av hela det utrymme som finns? Det finns statsstödsregler som påverkar detta; jag är fullt medveten om det. Men Moderaterna har ett förslag som är tre gånger så kraftfullt som det som den nuvarande regeringen har infört. Vi utnyttjar alla de möjligheter som finns utan att det strider mot statsstödsregler. Det betyder att vårt förslag är lika konkurrenskraftigt som det som gäller i andra jämförbara länder. Varför är inte svenska företag värda att ha samma konkurrenskraftiga personaloptioner som man har i till exempel England?

Anf. 27 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Herr talman! Vi måste ha ordning och reda i de offentliga finanserna. Det är mycket viktigt. Jag vet inte om bolagsskatten är överfinansierad. Jag kan i dagsläget inte ge dig besked, Jörgen Warborn. Vi får avvakta och se om den verkligen är överfinansierad eller inte. Men det är inte syftet. Syftet är att det ska gå jämnt upp.

För er är det aldrig nog. Sänker vi bolagsskatten, anser ni att vi måste sänka den mer. Vad vi än gör måste ni gå ett steg till. Det är inte hållbart.

Om det verkligen ska gå väl för Sverige måste vi se till att det är ordning i statsfinanserna. Då kan vi inte göra som ni gjorde under er tid vid makten och ha underskott efter underskott. Ni har fått möjlighet att regera landet tre gånger – under Thorbjörn Fälldin, under Carl Bildt och senast under Fredrik Reinfeldt i åtta år. Varje gång som ni har regerat har det varit underskott, och vi har varit tvungna att städa upp efter er. Det är därför som vi måste se till helheten. När vi har ett förslag måste vi se till hela paketet med förslag. Det handlar om att ge och ta.

Jag tycker att sänkningen av bolagsskatten räcker. Vi ska inte sänka den ytterligare.

Anf. 28 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Förra veckan presenterades ett förslag om nya skatteregler för företagssektorn. Det är ett förslag som ursprungligen bygger på rekommendationer från OECD men senare också på EU-direktiv. Det kom ett utredningsförslag redan sommaren 2014 från Företagsskattekommittén. I korthet går förslaget ut på att möjligheterna till ränteavdrag för företag begränsas. En del större företag med stora lån kommer därför att få högre kostnader jämfört med i dag. Det finns dock ett undantag för nyproduktion av bostäder i förslaget, vilket är bra. Något som också är mycket bra är att det finns en begränsningsregel, vilket gör att merparten – uppåt 98–99 procent – av alla företag inte kommer att beröras av försämringarna.

I den positiva vågskålen ligger däremot att alla företag får sänkt bolagsskatt. I ett mellansteg sänks den till 20,6 procent från dagens 22 procent. Det är alltså någonting som alla företag får del av. Närmare en halv miljon små och medelstora svenska företag kommer att beröras och få sänkt skatt utan någon höjning i någon annan ände.

Detta är en ganska stor reform. Det har tidigare under mandatperioden gjorts skattesänkningar på företagssidan som har varit mer riktade och nischade och därmed begränsade till ett mindre antal. Det har gällt RUT,

reparationer, naturguidningar, växa-stödet och så vidare. Det har varit viktiga reformer men inte något som alla har tagit del av.

Herr talman! Det har ganska ofta i den politiska debatten talats om den demografiska utvecklingen i Sverige. Vi har, liksom merparten av länderna i Europa, en äldre befolkning som ska försörjas av färre i arbetsför ålder. 40-talisterna, som var många till antalet, har i stor utsträckning börjat lämna arbetsmarknaden. Inom 10–20 år kommer allt fler i den gruppen även att vara i behov av sjukvård, äldreomsorg och liknande, vilket kostar mer än när de är friska pensionärer.

En relaterad fråga som vi dock inte har talat alls lika mycket om är etableringsåldern och att den har höjts drastiskt på ganska kort tid. Etableringsåldern är ett mått och innebär att 75 procent i en ålderskategori har egen försörjning och egen bostad – det man skulle kunna säga innebär att någon är vuxen på riktigt. År 1990 var etableringsåldern 21 år, och nu under 10-talet har den ökat till 29 år.

Vissa vill förklara detta med att dagens unga samlar ihop pengar, reser jorden runt och helt enkelt inte har lust att bli vuxna på riktigt. Det är något jag inte skulle säga skiljer sig från hur det var tidigare; det har alltid funnits en lust hos unga människor att se sig omkring, och det är något som också är utvecklande. Jag tror inte att det är en förklaring.

En förklaring är däremot att vi studerar längre. Det är naturligtvis bra, men det finns också saker som inte är positiva med detta. Det gäller de delar som inte är frivilliga. Arbetsmarknaden har förändrats, och det är i dag betydligt svårare för den som inte har högskoleutbildning att klara sig på arbetsmarknaden jämfört med för ett antal decennier sedan. Även om vi nu har en lägre ungdomsarbetslöshet än vi haft på många år – vi har inte haft en så låg ungdomsarbetslöshet på 15 år – ser det väldigt annorlunda ut jämfört med tidigare.

Bostadsmarknaden är också annorlunda i dag, och den är ett stort bekymmer också relaterat till det här betänkandet. Det är inte alls samma situation. Det är inte lika enkelt – om det någonsin har varit enkelt – att få tag på en bostad i dag som det var för ett antal decennier sedan. Unga som vill flytta har svårt att få tag på en lägenhet, och på många håll är alternativet att köpa en bostadsrätt. Det kan vara väldigt dyrt, och många har naturligtvis inte möjlighet till det.

Det byggs lägenheter snabbt, och det har också ökat mycket under mandatperioden. Regeringen har riktat in sig på stöd för att bygga mindre lägenheter med hyror som även unga har råd med, och det har bedrivits en aktiv bostadspolitik. Men det kommer att behöva genomföras fler reformer under kommande mandatperiod.

Det behövs en bostadsreform inte minst för att vi ska få en ökad rörlighet på bostadsmarknaden. I Sverige har vi ganska mycket boyta per invånare, men den är ojämnt fördelad – en del bor stort medan andra bor trångt. En del bor dessutom *väldigt* trångt, vilket ställer till det inte minst för barn som behöver göra läxor och annat. En reform för ökad rörlighet skulle kunna innefatta ett sänkt ränteavdrag. I kombination med att man sänker flyttskatter skulle det kunna ge effekter.

Alla partier i kammaren, utom de som brukar kalla sig ansvarsfulla, har ställt sig bakom detta. Det är faktiskt bara Socialdemokraterna och Moderaterna som ännu inte har sagt sig vilja göra någonting åt ränteavdraget.

Jag tycker att det vore bra om vi kunde få en total enighet om detta i Sveriges riksdag så att vi kunde få till en ökad rörlighet, för det skulle alla vara betjänta av – inte minst Sveriges unga, som behöver komma ut på bostadsmarknaden.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 29 LARRY SÖDER (KD) replik:

Herr talman! Tack så mycket för ett intressant tal, Rasmus Ling! Jag skulle vilja beröra en av de punkter du tog upp, och det är bolagsskatten och den förändring som nu är föreslagen från regeringen.

I förslaget ligger det, precis som Rasmus Ling sa, även en ränteavdragsbegränsning för företagen. Eftersom Rasmus Ling tillhör Miljöpartiet, med ansvar för bostadsbyggandet i Sverige, skulle jag vilja ställa lite frågor kring det. De företag som lånar mycket pengar är nämligen företagen som bygger bostäder. En ränteavdragsbegränsning på det sätt som nu föreslås kommer att slå direkt mot bostadsbyggandet.

Det är inte bara de bostäder som finns i dag som kommer att bli dyrare att hantera, utan även finansieringen av nya bostäder kommer att se anorlunda ut. Jag har inte kunnat få svar någonstans ifrån på frågan om man räknar med att bostadsbyggandet i Sverige kommer att minska eller inte på grund av den här förändringen. Jag tror att det är ett ganska rimligt antagande att antalet bostäder faktiskt minskar när det blir dyrare att finansiera dem.

Det vi kristdemokrater skulle vilja ha jämte den här förändringen är att man ser ett incitament för att på ett eller annat sätt hålla uppe bostadsbyggandet. Vi inser att man inte kan göra så mycket mer än det man gör i det förslag som ligger, men man tar heller inte höjd på något annat sätt för att bostadsbyggandet i Sverige faktiskt hålls uppe. Rasmus Ling sa att det byggdes ganska många bostäder förra året, vilket är glädjande, men vi ser ju också tendenser på att antalet bostäder som byggs minskar drastiskt 2018. Med detta förslag tror jag inte att 2019 kommer att se bättre ut.

Min fråga till Rasmus Ling är alltså hur han ser på det förslag som ligger och om det kommer några andra förslag som innebär att vi kan boota bostadsbyggandet.

Anf. 30 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Jag är glad att Kristdemokraterna kommer upp i debatten och ställer den här frågan.

Som jag sa i mitt anförande har det lagts fram ett förslag där nyproduktion av bostäder är undantagna från detta. Larry Söder kan alltså vara helt lugn med att det i den delen inte kommer att få några effekter på hur många bostäder som byggs vare sig 2018, 2019 eller något annat år framöver. Det är nämligen undantaget, vilket var en väldigt viktig del för att regeringen skulle lägga fram förslaget.

I stället innehåller förslaget, som jag var inne på i anförandet, att vi sänker bolagsskatten. Det gör vi för närmare en halv miljon företag. De som får betala för det är kapitalintensiva företag, som kommer att få försämringar genom att ränteavdragsbegränsningen görs, men det kommer inte att gälla nyproduktion av bostäder. Det var en viktig del, inte minst för Miljöpartiet i regeringen, när vi lade fram förslaget.

Anf. 31 LARRY SÖDER (KD) replik:

Herr talman! Det förslag som ligger innebär att man på ett eller annat sätt ska tidigarelägga avskrivningarna, så att man på det sättet kan hantera en ökad kostnad när ränteavdragsbegränsningen införs. Jag tror inte att det är tillräckligt för att hålla uppe bostadsbyggandet, så jag tror fortfarande att regeringen måste ta med sig och fundera på frågan hur vi kan öka bostadsbyggandet under 2019. När vi ser att det minskar under 2018 måste man fundera på hur man kan hantera det under 2019.

Jag önskar alltså bara att Rasmus Ling tar med sig detta och tar med sig den diskussion som finns. Jag tror nämligen inte att det här försvinner, utan vi måste hantera det på ett eller annat sätt.

Anf. 32 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Jag tror att alla här inne i kammaren är väldigt glada över att vi har sett en så pass stor ökning av antalet nyproducerade bostäder under de senaste åren när Miljöpartiet har innehaft bostadsministerposten.

Jag kan beklaga att det inte blev någon större reform och att bland annat Kristdemokraterna valde att hoppa av när det fördes bostadspolitiska samtal. Hade vi kunnat få en reform tror jag att vi hade kunnat se att vi kommit längre inte minst när det gäller rörligheten. Nyproduktionen är en viktig del, men hur vi använder det befintliga beståndet är en kanske ännu viktigare del – eftersom de flesta bostäder är sådana vi redan har. De som tillkommer är på marginalen. De är viktiga, men de vi redan har är faktiskt ännu viktigare.

Det är synd att Kristdemokraterna och andra partier inte orkade med att fortsätta detta. Då hade vi kunnat genomföra reformen med ränteavdraget och flyttskatterna och möjligen få till en större rörlighet, vilket hade minskat det problem vi ser i storstadsområdena men även runt om i landet. Förhoppningsvis vill konstruktiva partier vara med och göra något åt det här efter valet. Miljöpartiet kommer i alla fall att vilja det – vi tar bostadsfrågan på allvar, och vi kommer att vilja genomföra reformer även framöver.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

§ 6 Skatteförfarande

Skatteförfarande

Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU12

Skatteförfarande
föredrogs.

Anf. 33 PER ÅSLING (C):

Herr talman! Dagens betänkande rymmer många varierande frågor som många människor möter i sin vardag. Hur vi som beslutsfattare hanterar skatteförfarandet påverkar i stort sett alla, både privatpersoner och företag.

En av de viktigaste förändringarna när det gäller området skatteförfarande är övergången mellan analog och digital ekonomi. Betänk mängden blanketter med de korrigeringar och det krångel som kunde följa tidigare. I dag, när mycket sköts elektroniskt, kan risken för fel allteftersom minimeras. Förra veckan såg vi ett glädjande bevis på detta när 707 743 personer deklarerade första dagen som det var möjligt, den 20 mars, vilket är nytt rekord. Nästan 150 000 fler personer än förra året valde att deklarerera på detta sätt.

Steg för steg har det blivit färre blanketter och på vissa områden mindre tid som går åt till att administrera. Vi måste värna och stärka denna positiva trend. Det gäller främst på individnivå. För företagen kan vi tyvärr se att regelkrånglet fortsätter att öka. Det är dessutom så att Sverige utmärker sig negativt. Världsbanken, som har tittat över administrationen i Sverige och andra länder, konstaterar att det för vår del tar 122 timmar per år för ett företag att hantera bolags-, arbetskrafts- och konsumtionskatter. Detta kan jämföras med Finland, där det enligt samma studie tar 93 timmar, och med Norge, där det tar 83 timmar.

Det är märkligt att svenska företag ska behöva lägga 50 procent mer tid på skatteadministration än vad ett norskt företag behöver göra. Det indikerar att vi är på fel väg.

Herr talman! Det borde inte finnas politiska motsättningar på detta område. Vi borde kunna enas om att företagare ska vara företagare, inte administratörer och blankettifyllare. Dit verkar det dock tyvärr vara långt att gå.

Herr talman! Jag vill också ta upp företrädaransvaret. Vi har från Alliansens sida lagt fram en motion. Reglerna för det personliga betalningsansvaret för företrädare för aktiebolag har visat sig leda till att styrelseledamöter kan åläggas ett personligt betalningsansvar på ett sätt som inte framstår som proportionerligt.

Här i riksdagen har frågan varit uppe flera gånger. I april 2015 gav riksdagen regeringen i uppdrag att se över företrädaransvaret och bestämmelserna, som tycks ha blivit för hårda och därmed ändrats på ett sätt som gör att rättssäkerheten och förutsägbarheten inte uppfylls.

Statskontoret har fått ett uppdrag. Uppdraget är tyvärr inte heltäckande och innefattar inte att se över hela företrädaransvaret. Därför vill vi från Alliansens sida att regeringen ger ett utökad uppdrag till Statskontoret att utreda hela företrädaransvaret och inte bara en begränsad del.

Med det sagt vill jag konstatera, herr talman, att jag står bakom de centerpartistiska reservationerna, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation nr 1. Jag vill också, analogt med vad jag sa, yrka bifall till Alliansens reservation nr 13.

Anf. 34 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! I detta motionsbetänkande behandlas sex alliansreservationer och tre moderata reservationer. Vi står naturligtvis bakom dessa, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till alliansreservation 13, om personligt betalningsansvar, samt till reservation 8 från Moderaterna, som handlar om omprövning av skattebeslut.

Herr talman! Grunden för all vår gemensamma välfärd är arbete. Det är genom att människor arbetar, driver företag och betalar skatt som vi skapar förutsättningar för ett samhällsansvar där vi både delar på det gemensamma och kan stötta enskilda när livet tar en oväntad vändning.

Skatter fyller en viktig funktion för att finansiera våra gemensamma välfärdsfunktioner. Skatterna måste därför utformas för att säkerställa skatteintäkter utan att skapa onödiga hinder, kostnader och tröskeeffekter. Det är viktigt att skattesystemet är transparent och legitimt och att det, i enlighet med Skatteverkets devis, ”ska vara lätt att göra rätt”.

Det måste bli mer transparent så att arbetstagare tydligt kan se på lönebeskedet vad av lönen som är skatt och arbetsgivaravgifter. Skatteuttaget måste bli synligt och lätt att förstå. Ekonomistyrningsverket bör därför få i uppdrag att utreda hur skattesystemet kan bli mer transparent. Det är rimligt att Skatteverket ska informera invånarna om jobbskatteavdragets påverkan på den totala beskattningen av arbetsinkomster.

I dag finns skatter som kontraproduktivt hämmar tillväxt och arbete utan att bidra till höjda skatteintäkter. Drivkraften för att arbeta får inte hämmas av höga skatter och svaga incitament till arbete. Försörjningsstödet, som i sin konstruktion och tillämpning har svaga incitament till arbete, leder inte sällan till marginaleffekter på över 100 procent. Det är fullständigt orimligt!

Nu ser vi hur utbetalningen av försörjningsstöd ökar. Det går bra för Sverige ekonomiskt, men om vi skrapar på fasaden är det uppenbart att det går riktigt bra för delar av Sverige medan ett stort antal kommuner brottas med arbetslöshet på över 10 procent – i högkonjunktur. Var finns regeringens reformer, som är nödvändiga inför den lågkonjunktur som vi alla vet kommer att komma?

Herr talman! Demografins utmaningar är oroande. Situationen i Sverige i dag är allvarig, eftersom en person ska försörja 1,74 personer. Detta innebär att nästan två personer skattemässigt ska försörjas av en person. Det är därför primärt och akut att fler människor hjälps åt att bidra till vår gemensamma välfärd, och det kan enbart ske genom arbete. Men då måste näringspolitiken vara bejakande och underlätta för företag att kunna verka och anställa.

Vi från Alliansen har åtskilliga gånger uppmärksammat behovet av en översyn av certifierade kassaregister. Det är åtta år sedan reglerna infördes. När vi träffar de berörda näringsidkarna kantas deras berättelser av teknikproblem och oro över att inte kunna tillämpa reglerna på rätt sätt. Det behövs en översyn av tillämpningen av kassaregister – omgående!

Sverige behöver fler företag, inte färre. De jobb som tillkommer i privat sektor är själva förutsättningen för att kunna upprätthålla välfärdssamhället. Vi behöver företag som tänker nytt och framåt och som vågar ta risker. Därför måste trösklarna för att starta eget sänkas, och informationen om hur man startar företag måste förbättras.

Ung Företagsamhet är ett suveränt sätt för unga att prova på entreprenörskap från ax till limpa. UF är en framgångsrik plantskola för många elever som senare i livet startar eget. Tyvärr får inte alla elever möjlighet att starta UF-företag. Vi hoppas och tror att många fler kommer att få den möjligheten.

I dag måste de elever som startar UF-företag avveckla sina företag. Eftersom Sveriges tillväxt är helt beroende av företagsamhet borde Skatteverket få i uppdrag att se över möjligheten till ett snabbspår för eleverna från UF-regelverk till F-skattsedel och förenkling för att sälja tjänster. Det skulle kunna bli en smidig övergång från UF-företag till att starta ett vanligt företag.

Den snabbt växande delningsekonomin förändrar och utmanar våra traditionella föreställningar om ekonomins funktionssätt, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare samt hur framtidens skattesystem ska utformas. Men även här behövs ordning och reda genom att en åtgärdsplan tas fram så att berörda myndigheter kan tillmötesgå den digitala ekonomins krav och funktion. Lagstiftningen måste hålla jämna steg med utvecklingen, inte minst avseende integriteten.

Herr talman! Skattefusk, skatteflykt och aggressiv skatteplanering måste ständigt och tydligt bekämpas. Samtidigt måste alla seriösa företag ges en minskad skatteadministration. Allt detta måste balanseras, vilket regeringen inte lyckats med.

Dagens skatteadministration är krånglig och tar tid, och det finns en ständig oro hos företagare över att göra fel, vilket många nya entreprenörer vittnar om. Inte sällan har detta hämmat företag att starta och anställa. Det är oerhört allvarligt om Sveriges tillväxt hindras av en attityd från regeringspartierna med stöd av Vänstern, som lägger ytterligare skatteadministrativ börda på företagen.

Vi moderater vill i stället underlätta för företagen genom att ge Skatteverket i uppdrag att förenkla företagens redovisning genom driftsäkra digitala lösningar. Dessvärre har Skatteverkets digitala trassel många gånger under det senaste året orsakat stora problem och merarbete för företagare.

Herr talman! Förutsägbarhet är ett nyckelord för såväl företag som privatpersoner. Men när Skatteverket ändrar tillämpningen av skatteregler ändras förutsättningarna över en natt. Företag och enskilda har inte fått någon som helst möjlighet att förbereda sig för detta. Resultatet blir inte sällan taxeringsbeslut som leder till stora skatteskulder. Vi moderater vill därför att regeringen utreder möjligheterna att begränsa Skatteverkets möjligheter att fatta retroaktiva beslut när inga nya omständigheter framkommit i det enskilda fallet.

Finns det någon som på fullt allvar tror att järnvägsspår kommer att byggas ut till varje samhälle och by och att det dessutom kommer att gå pendlingstrafik till jobb och studier? Nej, det är en omöjlighet. För många människor som valt och väljer att bo och verka i landsorten är bilen nödvändig. Reseavdraget är en förutsättning för att inte drabbas av orimliga kostnader, men avdrag görs inte alltid sanningsenligt, enligt flera undersökningar. Men med dagens teknik är det enkelt att kontrollera hur avdraget används. Vi moderater vill därför att Skatteverket effektiviserar kontrollen av reseavdragets användning genom att använda ny teknik.

Herr talman! Regeringen har med kirurgisk precision höjt skatter och avgifter, vilket hämmar entreprenörskap, flit och ansvar. Resultatet från denna mandatperiod är subventionerade cyklar, naturguider, fördubblade vårdköer, minskad polistäthet och, sjuka personer som hamnar mellan stolarna när Försäkringskassan ska spara.

Sverige behöver fler som arbetar och betalar rimlig skatt och en politik som bejakar entreprenörskap och välfärdens kärna.
(Applåder)

Prot. 2017/18:92

27 mars

Skatteförfarande

Anf. 35 DAVID LÅNG (SD):

Herr talman! Sverigedemokraterna menar att Skatteverket ska verka för ett upprätthållande av skattemoral, minskade skattefel och god service till inte minst företagare. Vi ser ett behov av att skapa en tydligare årsredovisning av statens skatteutgifter och vad den samhällsekonomiska nyttan är med dessa. Det är också viktigt att medborgarna har god kunskap om vilka skatter de faktiskt betalar.

Exportindustrin är den motor som skapar förutsättningarna för Sveriges välfärdsutveckling och genererar de resurser som krävs för att finansiera välfärdens vidmakthållande. Det är därför viktigt att staten tar ansvar för att skapa de förutsättningar som krävs för att den svenska exportindustrin ska kunna utvecklas på ett effektivt sätt, vilket kräver en mängd åtgärder som sammantaget bygger en aktiv och offensiv näringspolitik. En viktig sådan åtgärd är att Sverige stärker sina bi- och multilaterala kontakter med andra länder på skatteområdet.

De brister som finns i tempot vad gäller att teckna nya skatteavtal och att uppgradera och komplettera befintliga skatteavtal gör att förutsättningarna för svensk exportindustris konkurrenskraft försämras, om inte dag för dag så i alla fall år för år. Sverige kan långsiktigt tappa stora delar av skattebasen för företagsbeskattning om vi inte har internationellt konkurrenskraftiga skattevillkor för våra internationellt verksamma företag. Det går alltså inte att utsluta att bristerna i arbetet med bilaterala skatteavtal har bidragit till att den ekonomiska utvecklingen i Sverige har stagnerat.

Inom ramen för OECD:s arbete med ett omfattande åtgärds paket mot skatteundrandragande och vinstförflyttning, det så kallade BEPS, ett problem som expanderat kraftigt i takt med att globaliseringen har utvecklats, har man tagit fram en konvention för ett multilateralt skatteavtal. Det innebär en rad möjligheter att minska komplexiteten i skatteavtal och skapa en bättre ordning för uppdatering av skatteavtal när det gäller vissa åtgärder inom detta område. Sverige har skrivit under ett avtal om att tillämpa konventionen, med vissa inskränkningar, i tillämpliga delar i Sveriges skatteavtal. Det innebär att befintliga skatteavtal kommer att behöva uppdateras, också på grund av detta tillägg.

Vi välkomnar att Sverige har tagit detta steg och anser också att regeringen bör dedikera tillräckliga resurser för att fullfölja genomförandet av de nya tilläggen, som kommer att kräva omförhandling av en lång rad skatteavtal. Detta har vi påtalat vid flera tillfällen och i olika sammanhang, men regeringen har inte visat särskilt stora tecken på att vilja åtgärda det. Jag vill därför yrka bifall till reservation nr 20.

Herr talman! Nu ska jag göra något som jag aldrig har gjort tidigare och instämma med de två föregående talarna gällande reservation nr 13. För tre år sedan beslutade utskottet om en skrivning i betänkande 2014/15:SkU20 med följande lydelse: ”Skattesystemet ska gynna ett gott företagsklimat. Utskottet anser att det finns anledning att snarast se över reglerna om företrädaransvar och om tillämpningen av bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten och förbättra

villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan.”

Detta resulterade i att regeringen i september förra året gav Statskontoret i uppdrag att utreda frågan. Men som har konstaterats omfattar det till exempel inte aspekten grov oaktsamhet, som är en viktig fråga. Sverigedemokraterna stod bakom detta den gången och gör det även nu, så jag yrkar bifall till reservation 13.

Anf. 36 MOMODOU JALLOW (V):

Herr talman! I budgetpropositionen för 2018 är det tydligt uttalat att den svenska modellen bygger på att alla bidrar till vår gemensamma välfärd. Det är denna solidariska handling från varenda arbetare under alla år som har hållit ihop Sverige.

Därför är det djupt oroväckande när en del människor väljer att inte bidra med sin del till statskassan, och det gäller också företag. Hela vår välfärd bygger på den solidariska principen att vi alla ska bidra så att vi alla kan ha det bra.

I mitt anförande kommer jag att fokusera på två viktiga frågor.

Den första handlar om bankernas roll. Internationellt förs en debatt om bankernas roll i aggressiv skatteplanering. Banker, revisionsbyråer, skattejurister och skattekonsulter tjänar stora pengar på att tillhandahålla rådgivning och tjänster som leder till såväl skatteflykt som aggressiv skatteplanering. Det är uppenbart att dessa rådgivare är en viktig del av skatteflyktindustrin. Det är bra att regeringen har överenskommit med Vänsterpartiet om att tillsätta en utredning för att tvinga dessa att anmäla nya skatteupplägg. Det är vi väldigt positiva till.

EU-kommissionen har nyligen lagt fram ett förslag som innebär att banker och andra finansiella mellanhänder i förväg måste rapportera alla gränsöverskridande skatteupplägg som de gör för kunders räkning till respektive nationell skattemyndighet om de har vissa kännetecken.

I princip alla finansiella tillgångar är placerade hos banker eller andra finansiella intermediärer. Något hårdraget kan man säga att utan banker blir det inga överföringar till skatteparadis.

Ekonomien Daniel Waldenström har i en artikel på ekonomistas.se pekat på att straffen måste vara hårda för bankerna när det gäller att hjälpa till att gömma undan pengar. Waldenström menar att böter förmodligen inte räcker som straff eftersom bankerna och deras ägare är så solida; de har ju mycket pengar. Han menar att en bank som vid upprepade tillfällen har gjort sig skyldig till skatteflykt bör få sin rätt att verka som bank i Sverige indragen, det vill säga förlora sin bankkrojt.

Vänsterpartiet håller med om denna ståndpunkt. Regeringen bör ta fram lagstiftning som innebär att en bank som upprepade gånger medverkar till aggressiva skatteupplägg ska förlora sin rätt att verka som bank i Sverige. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Jag vill snabbt lyfta fram en annan sak. Det gäller brevlådeföretag. Våren 2016 avslöjade de så kallade Panamadokumenterna att den Panama-baserade advokatfirman Mossack Fonseca hade hjälpt mängder med förmögna individer att gömma undan inkomster och förmögenheter via så kallade brevlådeföretag. På så sätt hade dessa individer sluppit betala skatt.

Brevlådeföretag är företag utan verksamhet. De finns bara till namnet. Den vanligaste anledningen till att starta ett brevlådeföretag är att man vill dölja inkomster man har haft, hemma eller utomlands. Regeringen bör se över möjligheterna att förbjuda brevlådeföretag vars enda syfte är skatteplanering. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Inom ramen för de pågående förhandlingarna om nytt direktiv för offentlig land-för-land-rapportering ska regeringen verka för att gränsvärdet för rapportering sänks. Man ska verka för att bestämmelser som möjliggör för medlemsstaterna att tillfälligt undanta vissa delar av den information som företagen ska offentliggöra slopas, och man ska verka för att företagens rapporteringsskyldighet fullt ut ska gälla även länder utanför EU.

Vidare anförs att Sverige har ett ansvar för att utvecklingsländerna får sitta med vid bordet när arbetet mot skatteflykt och aggressiv skatteplanering diskuteras och beslutas. Sverige bör verka för att det inom ramen för FN upprättas ett organ, där utvecklingsländerna finns med, för att bekämpa skatteflykt och aggressiv skatteplanering. Som stor biståndsgivare bör Sverige stödja utvecklingsländerna i att upprätta fungerande strukturer för att driva in skatter samt stödja det civila samhället så att de kan agera som watchdogs i fråga om att utkräva ansvar av politiker och företag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Jag står bakom Vänsterpartiets samtliga reservationer, men för tids vinande yrkar jag bifall till reservation 17.
(forts.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.53 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 18.00.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 18.00.

§ 6 (forts.) Skatteförfarande (forts. SkU12)

Anf. 37 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Vi politiker slänger oss ofta med många olika siffror när vi talar om skatter och skattetryck och försöker hävda att vi som medborgare betalar mycket eller lite skatt. Jag hävdar att vårt skattetryck är högt. Skattetrycket i Sverige sjönk under alliansregeringsåren, en trend som denna regering har gjort till sin största uppgift att bryta. Sverige hade under 2017 det femte högsta skattetrycket inom OECD. Skattetrycket har höjts från 42,6 procent 2014 till 43,9 procent 2017.

Studier visar dock att svenskarna i gemen inte vet hur högt skattetrycket är. En orsak till detta är att stora delar av skattetrycket kan beteck-

nas som dolda och inte är synliga för medborgaren. Om stora delar av skatterna är dolda för medborgarna är det svårare att bilda opinion för lägre skatter men samtidigt enklare att höja skatterna.

För att förtroendet för skattesystemet framöver ska fortsätta att vara stort behöver vi göra vad vi kan för att informera om hur det fungerar och hur mycket skatt vi egentligen tar ut. För att tydliggöra för den enskilde löntagaren hur mycket skatt och sociala avgifter han eller hon betalar in bör arbetsgivaravgifterna anges på lönebeskedet. Uppgifterna bör omfatta såväl de lagstadgade avgifterna som de avgifter som avtalats med de fackliga organisationerna, så kallade avtalsförsäkringar och avtalspensioner.

Vissa arbetsgivare inom både privat och offentlig sektor redovisar detta redan i dag, men de flesta löntagare får inte denna information. Även i detta sammanhang borde den offentliga sektorn föregå med gott exempel och snarast synliggöra skatter och avgifter på lönebeskedet.

Herr talman! Sedan de nya reglerna om kassaregister började tillämpas den 1 januari 2010 har det framkommit att det finns vissa otydligheter när det gäller hur lagen tolkas och tillämpas. Det har exempelvis visat sig vara svårt att tillämpa reglerna på ett rättssäkert sätt.

Otaliga exempel finns på att företagare vill göra rätt men att väder och vind hindrar. Vi måste se över kassaregisterlagen, då den träffar ambulering torghandlare på ett sätt som inte kan vara rätt och riktigt. Torghandlare som vill göra rätt ska inte hindras från det på grund av väder och vind. Vi måste se över detta och hitta ett sätt att beskatta ambulering torghandlars verksamhet som kan kontrolleras på annat sätt än genom kassaregister.

På senare tid har flera fall uppmärksammats där enskilda företagare har lidit rättsförluster i skatteprocesser trots att de slutligen har fått rätt i processerna. Den som enligt Skatteverkets beslut har en skatt eller avgift att betala är nämligen skyldig att betala den även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Skatteverket kan bevilja anstånd, men görs inte detta betyder det att företagaren får betala skulden innan den vunnit laga kraft och betala något som kanske aldrig kommer att vinna laga kraft. Det bör göras en översyn av anståndsreglerna i skattemål. För att stärka rättssäkerheten i skattemål bör huvudregeln vara att anstånd ska beviljas.

Samma sak gäller för att ersättningsreglerna vid skattemål ska kunna förbättras. Man bör göra det möjligt för företag att söka interimisersättning för rättegångskostnader i väntan på prövning i högre instans när Skatteverket överklagar.

På senare tid har även uppmärksammats att företagare som gjort mindre fel fått ganska stora skattetillägg, som känns orimliga och kanske vittnar om en något stelbent hantering från vår myndighet – en myndighet som ändå har ganska gott renommé bland oss medborgare.

Min önskan när man nu går vidare med förenklingen och digitaliseringen av informationsinhämtningen är att man försöker se sig både som en myndighet och som en hjälpare hand för att företagen ska kunna göra rätt, när det är uppenbart att inget ont uppsåt har funnits. Förenklingen är nödvändig när vi begär allt fler uppgifter vid allt fler tidpunkter. Att göra rätt som företagare ska vara förstahandsalternativet men även det enkla alternativet.

Vi kan givetvis i denna kammare hjälpa till med att skynda på processen för att förenkla skattereglerna så långt som möjligt samt när det gäller mervärdesskatten försöka att så långt som möjligt hålla oss till *en* mervärdesskattesats. Det blir enklare att redovisa, kontrollera och följa.

Med de orden vill jag yrka bifall till Kristdemokraternas reservation 16 och Alliansens reservation 13.

Anf. 38 MARIA STRÖMKVIST (S):

Herr talman! Skatteförfarandet handlar om utformningen av medborgarnas och företagarnas lagstadgade skyldighet att betala skatter och avgifter till staten eller andra samhällsorgan. Huvudsyftet med beskattningen är att finansiera offentlig sektor, vars kärna är vård, skola och omsorg men också sådant som polis, rättsväsen och försvar.

Men skatten kan också ha andra syften, som att jämna ut inkomster eller påverka personers handlingar. Genom skatter finansierar vi också stora samhällsinvesteringar i olika former av infrastruktur: järnvägar, vägar, bostäder med mera.

Människors vilja att arbeta är grunden för välståndet i Sverige, oavsett om man väljer att bli företagare eller löntagare. Vi socialdemokrater har inget emot företagare, snarare tvärtom: Vi behöver fler företagare. Men företagare är inte bättre människor än löntagare. Löntagare är minst lika begåvade och kreativa som företagare, vilket uttrycks i att löntagare ute på sina arbetsplatser ofta bidrar till uppfinningar, produktutveckling och förbättringar av produktionsprocesser och arbetsmetoder.

De borgerliga partierna vill gärna informera mer om skatter och sociala avgifter med motiveringen att det är svårt att bilda opinion mot lägre skatter. Så kan man naturligtvis tänka, men då måste man också vara tydlig med att de sociala avgifterna inte är skatt utan avstått löneutrymme som inbetalas för att säkra de förmåner vi har från socialförsäkringssystemet, till exempel ersättningar vid sjukdom, och den framtida pensionen.

Alternativet till att ta ut dessa avgifter vore att de i stället utbetalades som lön till löntagarna, som sedan privat fick teckna dessa försäkringar. Vi socialdemokrater vet att kollektiva socialförsäkringar av den typ vi har byggt upp i Sverige är ett bättre sätt att garantera en generell välfärd med hög kvalitet för så många som möjligt.

I skolan, i riksdagsinformationen och via Skatteverket går det ut en omfattande information om varför vi behöver skatter. Felet, kan jag tycka, är att information om vad stora, ofinansierade skattesänkningar betyder *inte* ges. De betyder färre platser i äldreomsorgen, färre sjuksköterskor, färre lärare, färre åklagare som kan väcka åtal, färre poliser som kan gripa brottslingar och färre Viggensplan som kan försvara Sverige. Detta är vad stora, ofinansierade skattesänkningar betyder, och det borde man kanske också informera om, gärna också på lönebeskeden.

Herr talman! Att motverka skattefusk och skatteundandragande är en fortsatt hög politisk prioritering. Det måste bekämpas så att företagare som gör rätt för sig inte tvingas konkurrera med skojare och fuskare som använder svart arbetskraft och struntar i skatter och avgifter och därför kan dumpa sina priser, till exempel vid upphandlingar.

Regeringen Reinfeldt genomförde reformen med certifierade kassaregister 2010 och slopade också undantaget för torg- och marknadshandlare den 1 januari 2014. Vad som återstod för den nya regeringen att lösa var

frågan om de utländska torghandlarna, för vilka skattefuskfönstret stängdes 2017.

Tillsammans har vi gjort detta bra, och ert krav på utvärdering blir säkert aktuellt i framtiden. Nu känns det dock något tidigt att göra, med tanke på att det sista fönstret stängdes 2017.

Även när det gäller personalliggare och oannonserade kontrollbesök i olika branscher har vi agerat tillsammans, och borgerligheten har varit med. Jag noterar att det inte finns någon reservation i denna fråga utan att utvidgningen har fullt stöd bland de borgerliga partierna.

Vår socialdemokratiska och miljöpartistiska regering har också glädjande nog tillsatt en F-skatteutredning. Syftet med översynen är bland annat att bekämpa skattefusk och skatteundandragande. Utredningen kommer också att titta på frågan om huruvida anställda tvingas bli företagare eller uppdragstagare för att kunna behålla sina jobb.

Herr talman! Skatteverket är som polisen. Det står för ordning och reda. Det är en myndighet som har tagit stora kliv från byråkratibeteende till serviceorgan. Det är en myndighet som har tagit ännu större steg i digital utveckling. Skatteverket ser genom skatteförandet till att ta ut de skatter som vi i riksdagen har lagstiftat om.

Det är klart att Skatteverket gör fel. Inte ens påven är ju ofelbar. Fel ska rättas till. Ibland behöver också omprövningar göras av enskilda skattebeslut såväl som av uttolkningen av skattelagstiftningen. Men i grund och botten är beskattning något bra och sunt. Det är en hörnsten i att upprätthålla förtroendet för demokratin, för utan skatter kan staten inte leverera något till medborgarna. Utan allt det som finansieras via beskattningen skulle demokratin bli tom och röstandet meningslöst. Det insåg den unga socialdemokratin, som satte demokratin och rösträtten i centrum för sin agitation, väl medveten om att man sedan med demokratins hjälp skulle kunna börja bygga upp en välfärdsstat.

Välfärdsstaten är på plats, men dess förutsättningar ändras ständigt i fråga om gamla och nya utmaningar. Vem trodde ens på 60-talet att medborgarnas allt längre livslängd skulle bli en stor ekonomisk utmaning?

Herr talman! Vi kommer att behöva en ny blocköverskridande skatte-reform av samma slag som den 1990–1991. Den kommer inte att handla om att sänka skatter utan snarare om vilken skattenivå vi långsiktigt behöver hålla oss på för att klara framtidens utmaningar.

Med detta sagt, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkande SkU12 och avslag på alla reservationer.

(Applåder)

Anf. 39 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Herr talman! Ja, Maria Strömkvist, det är intressant att lyssna på detta om skattehöjningar och skattesänkningar. Ni har höjt skatterna, och vårdköerna har aldrig varit längre än under den här mandatperioden. Den som har behov av assistans har aldrig varit mer orolig. Det är glesare mellan poliserna än någonsin. Och nu ska blinda, enligt regeringens förslag, redovisa kostnader med kvitto.

Vi kan konstatera att det finns en majoritet för ett tillkännagivande avseende företrädaransvaret. Det är en fråga som vi i Alliansen har drivit under flera år. Detta är fruktansvärt orättvist för många. Det leder också

till att många som vill starta företag eller kliva in i ett bolag inte vågar, för de får då ett oproportionerligt betalningsansvar.

Redan 2015 fick regeringen ett tillkännagivande avseende företrädaransvar – det är alltså ett personligt betalningsansvar när man är ledamot i en bolagsstyrelse. Man återkom 2017 med ungefär halva uppdraget. Halva tillkännagivandet hade lagts i en utredning.

Det som vi nu driver är att man måste ta hela delen. Vi säger alltså: Gör om, gör rätt! I det som kom i uppdragsform 2017 uteblev rekvisit om grov oaktsamhet. Då undrar jag: Hur kommer ni att hantera detta nu? Regeringen valde – ni valde – att inte ta hela tillkännagivandet, utan gjorde bara en del. Nu kommer det att finnas en majoritet för att man ska göra rätt.

Anf. 40 MARIA STRÖMKVIST (S) replik:

Herr talman! Ja, det är precis som Lotta Finstorp säger. Nu blir det en majoritet för ett tillkännagivande. Det blev klart för en stund sedan när vi såg att Sverigedemokraterna återigen krokade arm med borgerligheten. Då får väl regeringen helt enkelt återkomma.

Det som är lite oseriöst med förslaget är att detta ska redovisas den 1 april 2018. Det känns lite som att man snabbt kastar in någonting utan att tänka. Men vi får se vad regeringen återkommer med efter att vi har voterat, och vi får se hur voteringen går i morgon.

Anf. 41 LOTTA FINSTORP (M) replik:

Herr talman! När det gäller datumet, den 1 april 2018, tror jag att vi kan leva med att man flyttar det några månader framåt. Men det måste bli rätt nu, så att hela detta förslag kommer med i utredningen. Det måste förändras.

Det ska vara lätt att göra rätt – det är Skatteverkets devis. Jag tror att alla partier kan skriva under på att det verkligen är väldigt bra. Det måste vara på det sättet. Då måste också lagstiftningen följa den devisen – att det ska vara lätt att göra rätt. Därför är det märkligt att de rödgröna partierna säger nej till våra förslag som just tar sikte på att underlätta både för enskilda och för företagare i fråga om att kunna göra rätt. I dag lever många med oro i magen: Tänk om jag gör fel!

Jag vet också att Skatteverket nästan alltid har haft datorhaveri när momsens ska redovisas, till exempel. Då får man mejla Skatteverket och begära någon sorts anstånd tills Skatteverkets digitaliserade system fungerar igen. Även när det gäller kassaregisterlagen är företagarna jätterädda för att göra fel. Det handlar om väder och vind, precis som vi har hört Larry Söder ta upp. Jag tog också upp det i mitt anförande. Det är ett riktigt och verkligt problem i vardagen som måste hanteras.

Skatteverket har gjort en egen översyn, men det skulle behövas en mycket större, där man greppar mycket mer. Det har vi också drivit under denna mandatperiod. Nu har det gått åtta år. Det är klart att det finns mycket att titta på kring detta. Det som Skatteverket kräver tekniskt fungerar inte. Det är dessutom inte vädersäkert. Det finns en berättelse om marknadsföretagaren som står på Jokkmokks marknad i 25 minus och som inte kan göra rätt därför att systemet inte fungerar när det är sträng kyla. Vad säger ni om det?

Anf. 42 MARIA STRÖMKVIST (S) replik:

Herr talman! Naturligtvis ska det vara lätt att göra rätt, precis som Lotta Finstorp säger. Ett skattesystem med flera hundra undantag underlättar inte precis. Det viktigaste är kanske att göra om och göra rätt, alltså vidta åtgärder i hela skattesystemet för att det ska bli lätt att göra rätt. Men motionen, som ni har en reservation om, handlar inte riktigt om det, utan den handlar om att man inte ska kunna rätta till det man har gjort fel.

Jag tänker att det inte alltid är lätt att vara i majoritet och försöka vara alla till lags. Ibland verkar det vara lika svårt i opposition. När regeringen lägger fram en efterlängtd proposition eller gör en konsekvensanalys kritiserar det ofta från oppositionen i termer av att det är för lite och för sent.

Herr talman! Jag har i stort sett ingen som helst erfarenhet av att vara i opposition. Men jag tänker att om olyckan skulle vara framme ska jag faktiskt ha som ledstjärna att vara konsekvent.

Anf. 43 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! De som har svårast att hävda sin talan är vanligtvis mindre enskilda aktörer som står mot staten och dess myndigheter. Det kan handla om överklaganden generellt, och det kan handla om specifika omständigheter för vissa yrkeskategorier. Gemensamt har de i båda fallen en rejäl uppförsbacke när staten, skatterättsnämnder och förvaltningsdomstolar ges tolkningsföreträde och när den enskilde blir ekonomiskt diskriminerad.

Det handlar om rättstrygghet för liten som stor, till sjöss och på land. Låt mig ge två exempel som härrör från mina två motioner, vilka behandlas i detta betänkande.

Att fajtas mot myndigheter i domstol kan ha sitt pris. I reglerna för ersättning i skattemål framgår att den som i ett ärende eller mål har haft kostnader för ombud, biträde, utredning eller annat som denne skäligen har behövt för att ta till vara sin rätt också har rätt till ersättning om den sökandes yrkanden i ärendet bifalls helt eller delvis. Man kan även få ersättning om frågan är av vikt för rättstillämpningen eller om det finns synnerliga skäl för ersättningen. Bedömningen av vilka kostnader som den sökande skäligen kan ha haft för att tillvarata sina intressen varierar i hög grad från fall till fall.

Herr talman! En statlig utredning från 2013 visar att den som helt eller delvis vinner gillande vid rättegång i skattemål genomsnittligen får 49 procent av sina ombudskostnader täckta. Resterande 51 procent får man stå för själv – även när det är staten som genom Skatteverket haft fel från början!

Ordningen innebär att man aldrig kan räkna med att få sina ombudskostnader täckta, inte ens när man har rätt. Ytterst innebär det i praktiken att det främst är större företag och människor med ekonomiska resurser som kan ta ett skattemål till domstol och betala för sitt ombud. Många mindre företagare och vanliga medborgare har inte råd att ens vinna i domstol eftersom man inte kan räkna hem kostnaderna som man har erlagt för att försvara sig.

Alla människor ska, oavsett ekonomiska resurser, kunna försvara sin rätt i skattemål. Framför allt ska man vara säker på att man får sina ombudskostnader täckta i de fall man vinner. Därför behöver regelverket för ersättningsreglerna i skattemål ses över. Det vore till gagn för en ökad

rättssäkerhet och skulle bidra till att fler människor faktiskt också vågar kämpa för sin rätt.

Herr talman! Ett annat exempel är sjömän. Ett stort antal svenskar som arbetar på norska supplyfartyg tilläggsbeskattas numera efter en ny tolkning av det nordiska skatteavtalet. Ärendet har nått ända upp i Skatterättsnämnden och gäller hur det nordiska skatteavtalet ska tolkas.

Sedan några år tillbaka har Skatteverket gjort en ny tolkning gällande hur personer från ett nordiskt land som arbetar ombord på supplyfartyg i ett annat nordiskt land ska beskattas. Det handlar om att svenskar som arbetat på norsk sockel tidigare endast har betalat skatt i Norge. Numera ska de dels betala full skatt i Norge, dels skatta i Sverige men då efter att den norska skatten räknats av.

Tidigare beskattades alla svenska sjömän i Norge lika, oavsett vilken typ av båt man jobbade på. Runt 2010 började svenska Skatteverket att tilläggsbeskatta svenska sjömän på norska supplybåtar i Norge. På grund av denna ”mindre ändring”, som Skatteverket säger, påstår Skatteverket att regeringen därmed avser att tilläggsbeskatta svenskar anställda på norska supplybåtar i Norge. Detta medan alla övriga svenska sjömän på alla andra typer av båtar undantas från svensk tilläggs-skatt.

För den enskilde sjömannen kan det bli fråga om att betala en tilläggs-skatt på mellan 30 000 och 100 000 kronor – summor som är betydande för vilken privatperson som helst, oavsett inkomst.

Själva tvistefrågan, det vill säga vilka formuleringar i det nordiska skatteavtalet som Skatteverket numera baserar sina tilläggsbeskattningar på, är minst sagt komplicerad. Det som är ändrat och har ställt till allt är att man nu beskriver fartyg i en stat i stället för i en annan stat. De många tvetydiga formuleringar som finns i skatteavtalen har drabbat ett stort antal svenskar som jobbar på norska supplyfartyg.

Sjömän är relativt sett ingen stor yrkeskategori i Sverige. Därför kan ett så här orimligt förhållande fortgå utan att tillräckligt mycket ljus sätts på frågan.

Jag hade häromåret en interpellationsdebatt om detta med finansministern. Anmärkningsvärt nog möttes jag av total oförståelse från ministern, som dessutom ansåg att frågan inte var särskilt angelägen då det – lyssna nu – handlade om en ganska välavlönad grupp. Sjömän – en välavlönad grupp!

Svenska sjömän som tjänstgör i andra länder behöver liksom alla andra yrkesgrupper, människor och företag rimliga regler och skattevillkor att arbeta efter. Därför är det nödvändigt att regeringen ser över de skattevillkor som gäller för svenska sjömän som tjänstgör i andra länder så att påföljande effekter av dubbelbeskattning undanröjs.

Herr talman! Med dessa båda exempel har jag visat att de som har svårast att hävda sin talan och inte har tillräckligt med resurser vanligtvis är mindre, enskilda aktörer som står mot staten och dess myndigheter. Det ska handla om rättstrygghet för liten som stor, till sjöss och på land. Med detta ber jag att få instämna i min kollega Lotta Finstorps yrkande.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

§ 7 Personalliggare i fler verksamheter

Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU14
Personalliggare i fler verksamheter (prop. 2017/18:82)
föredrogs.

Anf. 44 PER ÅSLING (C):

Herr talman! När vi nu ska debattera betänkandet om personalliggare vill jag förmedla att varje enskild justering av befintliga regelverk med någon motivering kan anses fylla ett syfte. Men det är just en justering, en utökning av befintliga regelverk, och som sådan blir det ytterligare en sten på bördan för Sveriges företagare. Regeringens förslag om ett utvidgat personalliggarssystem beräknas öka de administrativa kostnaderna för företag med drygt 30 miljoner kronor årligen.

Herr talman! När vi i dag debatterar ytterligare regler vill jag understryka processerna kring nya regler men också hur det politiska system som hanterar nya regler måste förändras. Alla moment som tar tid från företagens huvudsyssla kostar pengar och energi. Varje timme som går åt till att fylla i en blankett eller på annat sätt redovisa uppgifter är en förlorad timme ur företagarens och jobbskaparens synvinkel.

Därför måste vi vara vaksamma på vilka bördor vi lägger på företagarnas axlar. Den största andelen företag i Sverige är småföretag, som drabbas hårt eftersom de inte har någon särskild personal anställd att hantera reglerna.

Herr talman! Vid denna omfattande utvidgning är det absolut avgörande att hänsyn tas till den kritik som framförs mot befintliga regler. Kritiken avser i huvudsak otydligheter när det gäller samlade personalliggare. Detta försvårar utvecklandet av digitala lösningar som underlättar arbetet med att föra personalliggare men som också säkerställer en hög kvalitet i den information som samlas in.

Det är särskilt viktigt att ta denna hänsyn, eftersom det avser att minska de administrativa kostnaderna för företagen som ska leva upp till regelverket. Regeringen behöver därför tillse att reglerna om samlad personalliggare i byggverksamhet tillämpas enhetligt av Skatteverket samt att reglerna är tydliga och enkla att följa.

Sådana åtgärder skulle innebära att det blir lättare för företagen att göra rätt. Kvaliteten på informationen som samlas in skulle höjas, och det blir i förlängningen ett bättre underlag för Skatteverket att använda sig av i syfte att motverka skatteundandragande.

Herr talman! Syftet med personalliggare är att bidra till att minska förekomsten av svartarbete och skapa sjystare och bättre konkurrensförhållanden. Krav på personalliggare införs i verksamheter där det bedöms förekomma svartarbete.

Herr talman! Med detta sagt vill jag avslutningsvis yrka bifall till Alliansens reservation 1.

Anf. 45 CECILIA WIDEGREN (M):

Herr talman! Arbete och jobb är grunden för vår välfärd. Att fler anstränger sig och strävar efter att göra rätt för sig är grunden för vårt gemensamma samhälle. Företag och företagare är bottenplattan för tillväxt

och utveckling, som ger möjlighet att stärka välfärden i vardagen för enskilda, utsatta och svaga. Det arbetet måste fortgå.

Vi måste se företagsamheten som grunden för den gemensamma välfärden. Därifrån kommer skatteintäkterna som gör att vi kan göra det något bättre för dem som i dag är utsatta.

Herr talman! Sverige är ett litet, starkt exportberoende land där företagsamheten i snitt skapar fyra av fem jobb. Då kan vi inte anstränga oss för mycket eller ens ta i vad gäller belastningen på företagen. När det gäller företagens administration och regelbördor måste vi i varje enskilt klubbbeslut fundera igenom vad vi kan göra för att förenkla och för att lätta regelbördan för företagare. Framför allt ska vi göra det enklare att göra rätt för sig. Digitaliseringen möjliggör, herr talman, att det blir enklare för var och en, om man anstränger sig att skapa de rätta redskapen. Det måste myndigheterna fortsätta att göra.

Herr talman! Moderaterna och Alliansen står bakom arbetet att bidra till att minska förekomsten av svartarbete och att skapa sundare konkurrensförhållanden. Det är viktigt och riktigt att göra det enklare att göra rätt för sig och att det ska vara lätt att göra rätt. Det hänger ihop med vår gemensamma skattemoral, självklart kombinerat med en bra skatterättvisa, det vill säga att inte heller belasta företagen med ökade kostnader. Det handlar inte bara om administration och regelbörda utan självklart också om den rena företagsbeskattningen.

Herr talman! Regeringens förslag grundar sig i att det ska vara enklare och lättare att göra rätt för sig. Samtidigt poängterar de som hela tiden tittar på regeringens arbete att regeringen säger en sak medan det i verkligheten blir en annan sak. Regeringen säger att man prioriterar regelförbättringar och förenklingar för företag, men när 64 procent i en undersökning från i fjol svarar att regelkrånglet och regelbördan har ökat och blivit tyngre är det inte positivt för regeringen eller för de svenska företagen.

Även i en annan internationell undersökning är bekymret stort vad gäller den administrativa bördan i svenska företag i förhållande till andra företag i vår omvärld. Världsbanken lyfter bland annat upp att Sverige i rankingen ligger, om man tittar enbart på det betungande skattesystemet, långt sämre än till vår omvärld. Enligt Världsbanken tar det 122 timmar per år för ett svenskt företag att hantera bolags-, arbetskrafts- och konsumtions-skatter, den så kallade regelbördan. I liknande länder, till exempel Finland, är det enbart 93 timmar jämfört med de 122 timmarna. I Norge är det 83 timmar.

I regeringens egen expertmyndighet Tillväxtverkets samlade bild ser man en betydande ökning av regelkrånglet för svenska företag under 2016 och 2017. Man talar om löpande kostnader för nya och ändrade regler under dessa två år på över 4,7 miljarder kronor – ökad belastning och ökade kostnader. Detta är, herr talman, inte det man säger, men det är verkligheten. Därför har allianspartierna tillsammans lagt fram ett annat förslag i skatteutskottet för att tydliggöra vikten av att återkomma och minska regelbördan.

Herr talman! Jag är något bekymrad över att det inte bara när det gäller vad man säger om regelbördan som regeringen inte lever upp till det man säger, utan det gäller även kvalitetssäkringen av den svenska välfärden. I förslaget ligger nämligen att skatteredovisningen nu ska öka för kropps- och skönhetsvård. Det är en verksamhet som i Sverige har ökat

explosionsartat de senaste åren. Fler jobbar där, och det finns många fler konsumenter. Trots det är det en av de branscher i Sverige som kanske är minst reglerad av alla. Fast det egentligen handlar om vars och ens hälsa och välbefinnande har regeringen valt att inte reglera branschen, att inte följa upp med kvalitetsmått och därmed att sticka ut i förhållande till många andra länder. Här handlar det inte om att ha konsumenträtten på konsumentens sida. Här hamnar många gånger konsumenten mellan stolarna.

Alliansregeringen valde att utreda frågan. Utredningen kom till Regeringskansliet 2015, och där har den legat och skvalpat. Sedan dess har många fler konsumenter fallit mellan stolarna.

Herr talman! Nu väljer regeringen att gå fram med en ökad skatteredovisning för branschen, men regeringen väljer att göra ingenting vad gäller att stärka kvaliteten i välfärden för dem som väljer att använda sig av svensk kropps- och skönhetsvård. Det är en bransch som i dag växer lavinartat. Detta är att tala med kluven tunga. Precis som man gör vad gäller regelbördan gör man också vad gäller kvaliteten i välfärden.

Herr talman! Vi vill värna den svenska konkurrenskraften för svenska företag och deras tillväxt. Vi vill minska regelkrånglet för företagen och den administrativa kostnaden. Vi har därför motionerat i frågan, och jag yrkar bifall till reservation nr 1.

Anf. 46 DAVID LÅNG (SD):

Herr talman! Det här är inte en debatt för eller emot propositionen som sådan. Sverigedemokraterna tillstyrker propositionen. Vad vi har följdmotionerat om är att systemet med personalliggare ska utvärderas och att regeringen bör verka för en förenklad administration för framför allt de mindre företagen.

Vi menar att det är av vikt att komma till rätta med svartarbete dels för att alla skattskyldiga ska göra rätt för sig, dels för att laglydiga inte ska missgynnas av konkurrens från företag som bedriver ohederlig verksamhet. Det ska aldrig vara en konkurrensnackdel att vara hederlig.

Samtidigt är det av stor vikt att svenska företag inte belastas av onödig byråkrati och onödigt höga avgifter. De små och medelstora företag som lyckas växa skapar, som bekant, de allra flesta nya jobben i Sverige. En sund politik måste utgå från att möjliggöra tillväxt i de företagen.

Sverigedemokraterna har de senaste åren lagt fram en rad olika förslag som syftar till det, bland annat minskat sjuklöneansvar och sänkt allmän löneavgift. Ett gott företagsklimat, i kombination med rättvisa regler och sunda kontroller av att reglerna efterlevs, borgar för goda förutsättningar för ekonomisk tillväxt, nya jobb och konkurrens på lika villkor.

En annan viktig faktor för att undanröja incitament för att fuska med skatter och avgifter är att se till att skattesystemet är relevant, det vill säga att betalade skatter används effektivt och optimalt – eller så optimalt som möjligt i alla fall. Vi måste därför ha ett skattesystem som gör att svenska företag har en bra konkurrenssituation i förhållande till omvärlden. Skatteuttaget och olika avgifter bör därför inte avvika alltför mycket från förhållandena i vår omvärld.

Hos remissinstanserna märks bland annat farhågor om att regeringens förslag riskerar att utgöra en belastning för mindre företag genom ökad administration. En siffra på 30 miljoner nämndes av en föregående talare. Jag har fått uppgifter om ökade it-kostnader på 40 procent för en del småföretag. Regeringen bör därför eftersträva mer gynnsamma förhållanden för dessa genom att ge Skatteverket i uppdrag att förenkla hanteringen av personalliggarfunktionen och lönerapporteringen för framför allt de små företagen.

Införandet av utökningen av krav på personalliggare till fler branscher måste göras med eftertanke. Man bör utvärdera effekten av kravet på personalliggare i de branscher som infördes av alliansregeringen, och man bör göra en utvärdering av införandet i de branscher som nu avses, det vill säga fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet samt kropps- och skönhetsvårdsverksamhet genom att en välgrundad uppskattning av skattefelet på grund av felaktig personalredovisning sker såväl innan som efter att de nya reglerna införs.

Om man vet att man vidtar rätt åtgärd för att lösa ett problem är den avgörande faktorn att åtgärden också blir relevant och effektiv. I frågan om personalliggare finns utredningar från Skatteverket och Handelns utredningsinstitut som i viss utsträckning pekar åt olika håll. De visar att frågan inte är helt självklar, och det kan finnas möjlighet att justera principer och tillvägagångssätt för hur personalliggare föreskrivs och används. Det är därför viktigt att regeringen utreder frågan på ett seriöst och genomtänkt sätt så att vi kan bygga ett system för personalliggare som vi vet ger den eftersträlvade effekten.

Jag yrkar bifall till reservation 2 i betänkandet.

Anf. 47 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på motionerna.

Skatteundandragande, skattefusk och bidragsfusk fräter på den samhälleliga moralen. Senast vi kvantifierade antogs 133 miljarder undandras i skattefusk. Vidare var det 20 miljarder i bidragsfusk, varav 10 miljarder ansågs vara tekniska fel i systemen.

Nu senast har Lars-Erik Lövdén på ett förtjänstfullt sätt utrett bidragsbrott i välfärden och tagit fram ett antal väsentliga förslag.

För den socialdemokratiskt ledda regeringen är det högprioriterat att bekämpa fusk i alla dess former. Regeringen har lagt fram ett tolvpunktsprogram som omspannar både nationella åtgärder och internationell samverkan.

Personalliggare är en i en rad av åtgärder som verkar i riktningen att stävja fusk. En personalliggare innebär att du ska kunna komma in på en arbetsplats och identifiera att här finns det i personalliggaren 15 anställda; någon annan göra sig icke besvär i firman. Skattemyndigheten har då möjlighet att göra kontroll att det förhåller sig på det sättet.

När personalliggare först infördes 2007, för restauranger och för frisörer, var merparten av branschorganisationerna positiva. Vi konstaterade att i restaurangbranschen blev det 3 000–5 000 fler anställda genom denna åtgärd. Man tog alltså fram i ljuset det som en gång varit i gråzonen eller svart. Det blev vitt, och de anställdas löner ökade med 1 miljard.

Jag vill framhålla – vilket framgår, herr talman – att jag klipper mig vitt.

Nu vill vi gå vidare med personalliggare. Jag konstaterar att efter Skatteverkets promemoria har följande lämnat synpunkter, positiva och gynnsamma sådana: Småföretagarnas Riksförbund, Sveriges Fordonsverkstäders Förening, Motorbranschens Riksförbund, Däckspecialisternas Riksförbund, Glasbranschföreningen, Svensk Handel, Kroppsterapeuternas Yrkesförbund, Svenska Estetikens Yrkesförbund, Sveriges Hudterapeuters Riksorganisation, Sveriges Registrerade Tatuerare och Association of Safe Piercing. De tycker alla att svartarbete är ett stort problem för seriösa aktörer. Åtgärder för att stävja svartarbete och upprätthålla sund konkurrens välkomnas. I det sammanhanget ser man personalliggare som en viktig åtgärd.

Herr talman! Att förebygga svartarbete stryper också näringsstillförseln till brottslighet. Det här är ytterligare ett steg för att motverka illojal konkurrens, som på ett orimligt sätt fräter på den svenska moralen.
(Applåder)

Anf. 48 CECILIA WIDEGREN (M) replik:

Herr talman! Jag tänkte inte fokusera på det som vi är överens om utan på det där vi skiljer oss åt.

Jag tänkte fråga Peter Persson och Socialdemokraterna om devisen att det ska vara lätt att göra rätt för sig. På vilket sätt anser Peter Persson att regeringen jobbar med att göra det lättare för företag att göra rätt för sig och att inte betunga dem med större regelbördor?

Anf. 49 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag läste upp namnen på en lång rad branschorganisationer som jag inte ens visste att de fanns. Alla tycker att personalliggare, som vi nu diskuterar, är något gynnsamt och inte alls för krångligt och besvärligt. De upplevs inte som en pålaga utan som ett sätt att hålla borta illojal konkurrens och svartjobb.

Jag noterar att Cecilia Widegren, efter allt tal i sitt anförande om besvär med regler och krångel, vill reglera dem som målar naglar och lyfter stjärtar och vad det nu kan vara i skönhetsbranschen. Där vill hon in med reglering, och hon anklagar regeringen för att den inte skyndsamt går in och reglerar en bransch. Prata om självmål utan målvakt!

Anf. 50 CECILIA WIDEGREN (M) replik:

Herr talman! Det är ju lite farligt att snava på orden i retoriken. Det är lätt att man säger en sak och gör en annan.

Här är det tydligt. Regeringen säger att man tar hänsyn till vad remissinstanserna säger och att man inte belastar företag eller andra med större regelbördor, men egentligen gör man precis tvärtom. Det konstaterar regeringens egen myndighet Tillväxtverket, det konstaterar Världsbanken och företagen själva i de undersökningar som de utför. Då måste man tänka om och göra rätt – eller säga något annat om man inte vill göra något åt det.

Om man inte vill stärka kvaliteten i välfärden för dem som jobbar i hälsobranschen ska man göra precis som Peter Persson säger. Då ska man negligera den typ av kvalitetscertifiering som Sverige i dag inte har men

som väldigt många andra länder i Europa har. Det gör att konsumenter faller mellan två stolar.

Min fråga till Peter Persson var ganska enkel. Om man nu ska leva upp till devisen att det ska vara lätt att göra rätt, varför inte ta chansen och möjligheten att göra om och göra rätt och använda mer av de möjligheter som finns inom digitalisering och annat för att det ska bli ännu enklare och billigare och kanske till och med enhetligare för företagare att göra mer rätt från början? När kommer de förslagen från den här regeringen? Eller hinner vi byta regering innan det är möjligt?

Anf. 51 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag träffar ofta företagare och företagarrorganisationer. Jag noterar i remissvaren ett starkt stöd för den här propositionen. När jag träffar företagare enskilt tar de sällan upp skattetryck, regelkrångel eller LAS. Utbildad arbetskraft och infrastruktur – det är den typen av frågeställningar de tar upp.

När man talar vitt om allt krångel, som Cecilia Widegren gör, brukar jag säga: ”Här är min mejladress. Välkommen på fredag med alla regler som är krångliga!” Jag får inga mejl.

Det är allmän högerretorik att socialdemokratin alltid gör det krångligt och besvärligt. I själva verket vill vi åstadkomma sjysta villkor och ett samhälle utan fusk och fiffel. Det är vad det handlar om.

Anf. 52 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Under denna mandatperiod har det satts in kraftfulla politiska åtgärder på flera områden för att komma till rätta med ekonomisk brottslighet och fusk. Det har varit en prioriterad fråga för den rödgröna regeringen, och det finns många anledningar till det.

När det finns möjlighet att driva en verksamhet helt eller delvis olagligt med liten risk för att åka fast uppstår en orättvis situation med illojal konkurrens. De som sköter sig enligt lagar och regler får svårare att konkurrera än de som inte gör det. Det kan gälla skattebetalning men också andra saker – arbetsmiljöregler, utskänkningstillstånd eller miljöregler – beroende på bransch och liknande.

Ibland anförs att regleringar ensidigt missgynnar företag, eftersom de kan leda till ökad administration, men det är viktigt att understryka att regleringar som får bort fusk och brottslighet gynnar seriösa aktörer. Även om det kan bli mer jobb ibland är lika spelregler oerhört viktiga.

Givetvis är det också viktigt att administrationen är så effektiv och enkel som möjligt för den enskilde och för företagaren. Skatteverket har i mätningar visat sig ha mycket högt förtroende hos befolkningen, och det är ett tecken på att de klarar sitt uppdrag på ett bra sätt, inte minst när det gäller att hantera regelverk som är krångliga och att kunna ge service och berätta vad som gäller. Det är lite fascinerande att den myndighet som är satt att ta in skatt från befolkningen ligger så pass högt i förtroende.

Den proposition som vi nu debatterar, om att utvidga personalliggar-systemet till att även innefatta fordonsservice, livsmedels- och tobaksgrossister samt kropps- och skönhetsvårdsverksamheter, är en fortsättning på det som tidigare har gällt. Det började först inom frisör- och byggbranschen och har sedan utvidgats, vilket är bra.

Prot. 2017/18:92
27 mars

*Personalliggare i
fler verksamheter*

Det görs även andra saker på området, för att förhindra brott. Månadsvis rapportering av arbetsgivaravgifter är ett exempel.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

§ 8 En utvidgning av kapningsbrottet

Justitieutskottets betänkande 2017/18:JuU20
En utvidgning av kapningsbrottet (prop. 2017/18:73)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

*Riksrevisionens
rapport om Polisens
forensiska organi-
sation*

§ 9 Riksrevisionens rapport om Polisens forensiska organisation

Justitieutskottets betänkande 2017/18:JuU22
Riksrevisionens rapport om Polisens forensiska organisation (skr.
2017/18:50)
föredrogs.

Anf. 53 ANDERS HANSSON (M):

Herr talman! Den tekniska bevisningen får allt större betydelse vid rättegångar och utredningar. En fungerande forensisk organisation är därför grundläggande för en effektiv och rättssäker brottsbekämpning.

Dagens betänkande och dagens debatt hänför sig till Riksrevisionens rapport angående polisens forensiska organisation. Rapporten ger både ris och ros.

Glädjande nog bedöms laboratorieverksamheten på NFC, Nationellt forensiskt centrum, samt det arbete som utförs av kriminaltekniker och lokala brottsplatsundersökare runt om i landet hålla hög kvalitet.

Problemet är dock att handläggningstiderna är alldeles för långa på NFC. Det orsakar fördröjda förundersökningar och ineffektiv resursanvändning i rättskedjan som helhet. Misstankar mot gärningsmän kan varken styrkas eller avskrivs, personer som häktats i väntan på svar från NFC släpps då bevisningen dröjer, tidsperioden mellan gripande och dom blir onödigt utdragen etcetera.

Riksrevisionen pekar på tre orsaker till de långa handläggningstiderna på NFC:

1. Det finns brister i beställningarna till myndigheten.
2. NFC:s forensiker nödgas i stor utsträckning göra administrativa uppgifter i stället för att fokusera på huvuduppgifterna.
3. NFC har under en tid haft stor personalomsättning.

Herr talman! Dessa brister måste åtgärdas snarast i syfte att få till en fungerande rättskedja och ett fungerande NFC. En samordning måste ske mellan Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och NFC i syfte att samtliga myndigheter ska tala samma språk och göra rätt i sina beställningar.

Forensiker på NFC måste ges utrymme att arbeta med de uppgifter de är specialiserade på, inte med administrativa uppgifter som med enkla grepp skulle kunna hanteras av annan personal. Den ordningen skulle med stor sannolikhet också få en direkt verkan på personalomsättningen på NFC. Fler skulle få en drägligare arbetssituation genom att få fokusera på rätt uppgifter.

Med anledning av dessa brister har Alliansen lagt fram en följdmotion vari vi efterlyser att regeringen omedelbart vidtar konkreta åtgärder i syfte att komma till rätta med de av Riksrevisionen uppmärksamade problemen, som jag tidigare angivit. Regeringspartierna avstyrker vår följdmotion, vilket föranlett att vi därmed har fyra gemensamma reservationer från Alliansen. Självfallet stöder Moderaterna samtliga alliansreservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation nr 2.

Den reservationen, herr talman, berör en viktig aspekt som Riksrevisionen också lyfter upp i sin rapport, nämligen att brottsplatsundersökningar alltför ofta genomförs av ingripandepersonal i stället för speciellt utbildade kriminaltekniker.

Med anledning av den poliskris som svensk polis befinner sig i, där antalet poliser nu underskrider 20 000, platser står tomma på polishögskolorna, avhoppet från samma utbildning är uppe i nästan 500 personer och såväl erfarna som nya poliser säger upp sig, finns helt enkelt inga kriminaltekniker att tillgå. Därmed nödgas ingripandepoliser genomföra brottsplatsundersökningar utan erforderlig utbildning, tid och utrustning. Här måste omedelbara åtgärder vidtas för att antingen anställa fler nya poliser eller ge befintliga poliser utbildning och rätt utrustning för att klara spår-säkring på en brottsplats. Det bästa kanske är båda delarna, men poängen är att något måste göras och att det måste göras nu.

Herr talman! Regeringen har meddelat att den sedan tidigare gett Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att få en snabbare forensisk process. Bra så! Jag kan dock konstatera att målet med en snabbare process inte nåtts ännu, och NFC har i enlighet med Riksrevisionens rapport också en del att arbeta med inom myndigheten. Vi behöver få till skyndsamma åtgärder, annars riskerar vår brottsbekämpning att bli ineffektiv och alltför tidskrävande, med negativa följder. Det är en utveckling som vi inte vill ha och som vi gemensamt måste arbeta hårt för att undvika.

Herr talman! Moderaterna står som tidigare sagts bakom samtliga alliansreservationer, men jag yrkar för tids vinnande bifall endast till reservation nr 2.

Anf. 54 ELIN LUNDGREN (S):

Herr talman! Ibland går det till så när man ska debattera att man förbereder sig noga. I mitt fall hade jag tänkt att jag skulle vara sist i en debatt efter allianspartierna, och jag hade därför förberett mig genom att tala om alla ledamöter i denna debatt. Nu visar det sig att det bara blev Anders Hansson och jag, även om jag ser att Patrick Reslow har tillkommit i efterhand.

Alltså: Alla ledamöter – detta stämmer fortfarande även om det än så länge bara gäller mig och Hansson – i denna debatt om rapporten *Från spår till bevis* gällande polisens forensiska organisation är överens om några avgörande saker: Vi tycker att det är viktigt med en välfungerande forensisk verksamhet, långa handläggningstider är ett stort problem och effektiviteten i processerna behöver öka. Det är därför rapporten från Riksrevisionen är så bra och viktig, för den pekar tydligt på ett antal förbättringsmöjligheter i olika delar av den forensiska processen.

Dessa processer är redan igång, vilket vi kan se i svaren från Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Rapporten är inte helt färsk. Den lämnades till riksdagen redan i juni förra året, så det har hunnit passera ganska många månader. Därmed har det redan funnits möjligheter att vidta åtgärder.

Polisen jobbar till exempel med just det som Anders Hansson pratade om, nämligen att kompetensutveckla den personal som är först på brottsplatsen och förse dem med den utrustning som de behöver för att kunna göra sitt jobb på ett bra sätt. Beställartjänsten för dessa uppgifter hos polisen förbättras, och det pågår också olika samverkansprojekt, vilket framgår av betänkandet.

Regeringen har lämnat ett utlåtande och påpekar att det har vidtagits åtgärder för att göra dessa förbättringar. Och i regleringsbrevet redan för 2017, alltså innan denna rapport kom, hade man uppdragit till polisen att helt enkelt förbättra denna verksamhet. Man kan i polisens verksamhetsberättelse för 2017 se vad som har gjorts. Inför denna debatt tittade jag lite grann i den. Där kan man se att ökningen av inkommande ärenden fortgick under året och att ärendena också blev mer komplexa än de har varit tidigare. Då förstår man att det tar lite längre tid än tidigare. Men produktions-takten ökade under hösten, och i december avslutades 522 ärenden per dag på NFC jämfört med 444 ärenden i genomsnitt per dag på hela året. Det är ändå ett mått på att någonting har hänt.

När det gäller att undersöka vapen har handläggningstiden minskat från 147 dagar i genomsnitt under 2015 till 52 dagar 2017 tack vare nya arbetsmetoder. Det tycker jag också är ett bra mått på att när man jobbar med förbättringar går det att göra sådana. Trots det finns det en del obalanser kvar.

Något som är viktigt är att NFC under förra året kunde anställa ytterligare 30 personer. Dessa personer kan inte gå i skarpt läge direkt, eftersom de behöver internutbildas under en tid precis som sker inom många andra yrken. Men man har alltså förstärkt bemanningen på NFC, vilket är väldigt bra.

Rapporten innehöll inga direkta rekommendationer till regeringen, men regeringen anser att granskningen är ett viktigt bidrag när det gäller att utveckla denna verksamhet.

Eftersom vi ser att det har vidtagits åtgärder i rapportens anda ser vi inte att det finns någon anledning att ställa sig bakom de motionsyrkanden som finns.

Jag tittade på de mest aktuella siffror om NFC som jag kunde få fram. Då läste jag vad polisen skrev i ett nyhetsbrev som avser detta års första två månader. Under dessa två månader, jämfört med förra årets första två månader, har antalet inkomna ärenden ökat med 1 000. Det visar att det hela tiden blir fler och fler. Men antalet avslutade ärenden under de första

två månaderna är 3 000 fler än förra året. Varför är det så? Jo, därför att man har tagit tag i de obalanser som finns, och man har avslutat en mängd olika ärenden som har legat under väldigt lång tid, som polisen själv skriver. Jag tycker att det är bra att vi nu har kommit någonstans i detta arbete som vi debatterar i dag.

Det är naturligtvis viktigt att vi fortsätter att följa denna viktiga verksamhet och förvissas oss om att denna positiva trend håller i sig och att verksamheten blir precis så bra som vi vill ha den för att man i slutändan ska kunna lösa brott snabbare, vilket naturligtvis är målet.

Mot bakgrund av detta yrkar jag bifall till förslaget i utskottets betänkande.

(Applåder)

Anf. 55 PATRICK RESLOW (-):

Herr talman! Det blev drastiska förändringar på talarlistan, och det är väl bara en slump att detta sammanfaller med att Malmö Redhawks för tillfället spelar.

Jag börjar med att yrka bifall till reservation 5. Som vi har hört har Riksrevisionen granskat Polismyndighetens forensiska verksamhet. Syftet har varit att se om den är tillräckligt effektiv för att brott ska klaras upp. Resultatet av den granskningen är ganska nedslående. Det är långa handläggningstider som präglar verksamheten, och detta påverkar hela rättskedjan.

Man har lyft fram ett antal orsaker till detta. Det är bland annat brister i beställningar, det är för lite administrativ personal och det är stor personalomsättning. Just detta att det är för lite administrativ personal är kanske det som är mest bekymmersamt.

Sverigedemokraterna menar att det behövs en översyn av budgeten för Nationellt forensiskt centrum. Syftet är att personalstyrkan ska utökas men också att arbetsuppgifterna ska renodlas, så att personalen inte används för uppgifter som de inte ska sysselsätta sig med.

Vi är därför positiva till de rekommendationer som Riksrevisionen för fram i granskningen. Men vi vill också att de får rejält genomslag. Därför efterlyser vi en utvärdering efter ett år, för att man ska se att rekommendationerna verkligen får effekt.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

§ 10 Tillgänglighetsdelgivning – försök med ett nytt delgivningssätt för snabbare handläggning av brottmål

Justitieutskottets betänkande 2017/18:JuU23

Tillgänglighetsdelgivning – försök med ett nytt delgivningssätt för snabbare handläggning av brottmål (prop. 2017/18:67)

föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

Anf. 56 CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Herr talman! Vi ska nu diskutera insolvensrättsliga och ersättningsrättsliga frågor. Den fråga som kanske fångar mitt intresse mest här är den som rör fordonsmålvakter och skuldsättning kopplad till fordonsägare.

Vi kan konstatera att en hel mandatperiod har förflutit utan att läget på detta område har förbättrats. Vi har snarare sett en motsatt utveckling där antalet fordon som är skrivna på fordonsmålvakter ökar. Detta skapar naturligtvis möjligheter att gå vid sidan om lagen, oavsett om det rör sig om organiserad brottslighet eller om att till exempel felaktigt få försörjningsstöd fast man i praktiken de facto nyttjar en bil som om den vore ens egen.

Detta är naturligtvis ett stort samhällsproblem, och jag kan konstatera att regeringen i alla fall talar om det som om det vore ett samhällsproblem. Men man har haft en mandatperiod på sig att göra någonting åt saken, och det har inte hänt mycket.

Vi hade en debatt om detta i kammaren för ungefär ett år sedan, då frågan om fordonsmålvakter var uppe på agendan. Det fanns ett stort batteri av konkreta förslag till åtgärder som tillkännagavs till regeringen och som regeringen hade kunnat sätta i verket i princip omedelbart. Det handlade om enkla förordningsändringar och enkla ändringar av myndighetsinstruktioner som hade kunnat göra stor praktisk skillnad.

I stället väljer regeringen att tillsätta en allmänt hållen utredning i slutet av en mandatperiod, som lämpligt nog ska redovisas ungefär lagom till att valrörelsen börjar. Det finns alltså ingen möjlighet för denna regering att på ett praktiskt sätt ta itu med denna fråga med tanke på det sätt som man nu väljer att hantera den på, det vill säga inte alls. Det tycker jag är olyckligt.

För att ge regeringen ytterligare verktyg och ytterligare exempel på vad som faktiskt skulle vara verkningsfullt för att man ska komma till rätta med detta problem kan jag nämna tre som finns i Liberalernas och Moderaternas reservation. Det handlar bland annat om att ge kommunerna möjlighet att flytta även på lagligt parkerade fordon. Det handlar om att ge polisen möjlighet att stoppa ett fordon under färd om det finns misstanke om att fordonet framförs av en bilmålvakt. Och det handlar om att förkorta den tid som myndigheter i dag tvingas förvara beslagtagna fordon innan ägaren förlorar rätten att göra anspråk på fordonet.

Det är tre konkreta exempel som regeringen redan hade kunnat arbeta med om den inte hade varit så saktfärdig och inte till synes haft störst behov av att posera och markera ett ställningstagande inför den stundande valrörelsen i stället för att agera i praktik och i akt och mening. Det är min förhoppning att den här frågan väldigt snart får sin lösning, för så som situationen ser ut i dag har vi lämnat ett öppet spelfält för den kriminalitet som följer i kölvattnet av problemet med fordonsmålvakter.

Jag skulle med detta vilja yrka bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation nr 1.

Herr talman! Jag tänker tala om ett undantag i lagstiftningen som behöver förändras. Det handlar om att ersättningen till följd av frihetsberövande är undantaget utmätning, vilket innebär att Kronofogdemyndigheten inte får lägga beslag på dessa pengar. Detta får ibland helt orimliga konsekvenser.

Vad menar jag då med orimliga konsekvenser? Låt mig ta ett exempel. Om en man våldtar en kvinna och därefter döms för det ska kvinnan med dagens system själv driva in sin ersättning via Kronofogdemyndigheten. Det i sig är märkligt, och jag skulle hellre se ett annat system. Detta gäller dock i dag. Om inte mannen har några tillgångar blir det en skuld, som ligger kvar på mannen.

Om vi sedan tänker oss att mannen senare släpps ut, vilket i detta fall bör bli efter två tredjedelar av de två års fängelse som kommit att bli standardstraff för våldtäkt, kan samme man 16 månader senare begå en ny våldtäkt. Låt oss nu tänka oss att han gör det – han begår en ny våldtäkt, och han grips för detta. Han häktas igen, och flera månader senare är det rättegång.

Dock visar det sig att bevisningen denna gång inte håller för fällande dom. Jag har alltför ofta i mitt tidigare uppdrag som nämndeman i hovrätten sett exempel på att människor frikänns, inte för att det är klarlagt att de är oskyldiga utan för att bevisningen inte räcker för en fällande dom. Det finns helt enkelt tvivel kring hur det egentligen har gått till.

När mannen i mitt exempel frias ska han ha ersättning för sin tid i häktet. Här uppstår något märkligt: Plötsligt är mannens ersättning skyddad från utmätning. Han får sin ersättning, som han för övrigt inte behöver gå till kronofogden för att kräva ut, och dessutom möjligheten att gömma undan den så att den kvinna han tidigare våldtagit inte får sin ersättning. Detta kan inte vara rätt. I mitt samhälle bör det första brottsoffret först få sitt skadestånd.

Motargumentet är att denna typ av ersättningar ska gå till personen som har fått ersättningen och inte till att betala tidigare skulder. Plötsligt är den tidigare gärningsmannens ersättning viktigare att skydda än det tidigare brottsoffrets. Är det verkligen en vettig prioritering? För mig är det självklart att brottsoffret ska få sina rättigheter tillgodosedda före gärningsmannen.

Vi måste stå upp för dem som har utsatts för brott, och deras rätt till ersättning måste gå före gärningsmännens möjligheter att undangömma sin ersättning. Ett tidigare brottsoffer måste givetvis ha rätt till sin ersättning innan någon annan, ny ersättning betalas ut. Det krävs inga stora förändringar för att ge brottsoffer förtur till den ersättning de borde ha rätt till; det handlar bara om att våga ställa sig på brottsoffrens sida i stället för på brottslingarnas. Ofta handlar det också om att ställa sig på kvinnans sida och inte mannens, vilket är något som en feministisk regering borde fundera lite över.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag yrka bifall till vår reservation nr 4 under punkt 8.
(Applåder)

I detta anförande instämde Patrick Reslow (-).

Anf. 58 ROBERT HANNAH (L):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation nr 1. För tids vinnande yrkar Liberalerna inte bifall till våra övriga reservationer, men vi står bakom även dem.

Jag vill ta upp två områden inom ersättnings- och insolvensrätten där vi måste göra mer i Sverige.

För det första måste vi skärpa lagstiftningen kring fordonsmålvakter och fordonsrelaterade skulder. En bilmålvakt, eller fordonsmålvakt, är en person som registreras som ägare till ett motorfordon trots att personen inte är fordonets egentliga ägare. Det finns ca 150 fysiska, riktiga personer i Sverige som vardera äger över 100 motorfordon. Ofta är dessa personer socialt utsatta, skuldsatta och utnyttjade av yrkeskriminella. Så kan vi inte ha det.

Dessa bilmålvakter betalar i regel varken skatter eller avgifter för dessa fordon, och hos KFM uppges att det finns fordonsrelaterade skulder om drygt 2 miljarder svenska kronor. Svenska myndigheter och polisen kan ägna sig åt bättre saker än att jaga dessa bilmålvakter och andra. Man kan stärka välfärden, höja polislönerna och lärarlönerna och satsa på våra ut-satta utanförskapsområden.

Att enskilda kan skriva hur många bilar som helst på sitt namn och samtidigt ha stora skulder är ett problem som måste lösas. Lagstiftningen behöver skärpas ytterligare, utöver de skärpningar Alliansen genomförde 2014. Enligt Liberalerna bör vi införa en begränsning av möjligheten för redan skuldsatta att registrera ytterligare fordon och kräva ett särskilt tillstånd från Transportstyrelsen vid ägande av mer än tio motorfordon. Det om något skulle sänka de yrkeskriminellas verksamhet, och det skulle också ge polisen något annat att syssla med än bilmålvakter.

Det är bra att regeringen efter tillkännagivandet utifrån en liberal motion har tillsatt en utredning som ska utvärdera lagstiftningen på området, men jag och Liberalerna anser också att beredningens resultat ska prioriteras och att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag som innebär en skärpning av lagstiftningen mot bilmålvakter.

För det andra vill jag gärna tala om varför Sverige behöver ett bättre skydd mot falska konkursansökningar. I dag saknas det ett effektivt skydd för den person som utsätts för en falsk ansökan om konkurs. Detta sker genom att någon annan utger sig för att vara den ansvariga personen i fråga gentemot myndigheterna, och det kan i dag ske eftersom kraven är så lågt ställda att i praktiken vem som helst kan ansöka om konkurs för någon annan.

Det krävs i dag till exempel inte ens dokumentation i form av styrelseprotokoll eller stämmobeslut för att ett aktiebolag ska försättas i konkurs. Det krävs inte heller att den enskilde som söker legitimerar sig, och endast om det finns särskilda skäl görs en närmare granskning av ansökan. Situationen är lika illa för fysiska personer som för bostadsrättsföreningar. Det är viktigt att avvecklingen av ett konkursbo sker snabbt – det förstår vi – men konkurslagens krav får aldrig medföra att ansvariga myndigheter slarvar med identitetskontroller eller behandlar konkursförfaranden som rena blankettärenden.

Herr talman! Våra domstolar riskerar i dag att bli nyttiga idioter som används som ett slags brottsverktyg för bedragare. Jag vill ge ett exempel på detta från i mars 2017, då Securitas vd och koncernchef Alf Göransson blev bestulen på sin personliga identitet. En person ansökte om ett lån i hans namn. Drygt tre månader senare blev Göransson försatt i konkurs av Stockholms tingsrätt – utan att ha kontaktats före beslutet. Tingsrättens beslut grundades på en falsk ansökan där Alf Göransson alltså begärde sig själv i konkurs, men det var ju inte Alf Göransson som gjorde det.

Detta betydde att Göransson inte kunde ta beslut i egenskap av högsta chef på Securitas, och så kan vi inte ha det. En falsk konkursansökan får långtgående och förödande konsekvenser för enskilda personer, företag och bostadsrättsföreningar. Det kan innebära förtroendeskada och att väl fungerande företag, som Securitas, riskerar att ställas under konkursförvaltning. För en bostadsrättsinnehavare kan en konkurs för föreningen medföra stora problem av ekonomisk natur eftersom andelarna i föreningen blir värdelösa och lägenheterna kommer att betraktas som hyresrätter i konkursboet.

Lagstiftningen behöver snarast ses över för att vi ska motverka och om möjligt eliminera risken för att fysiska eller juridiska personer försätts i konkurs genom falska ansökningar. Den utredning som regeringen har tillsatt syftar främst till att minska bedrägeribrotten genom användande av falska identitetshandlingar. Det är inte tillräckligt, herr talman.

Vi liberaler kräver att den sökandes identitet, behörighet och befogenhet säkerställs innan en ansökan om konkurs godkänns. Det är till exempel rimligt att ett styrelse- eller stämmobeslut kan uppvisas om en juridisk person ansöker om egen konkurs.

Anf. 59 JOHANNA HARALDSSON (S):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka avslag på motionerna och bifall till förslaget i betänkandet.

Jag tänkte prata lite om överskuldssättning, vilket är något som behandlas i betänkandet.

Alla kan hamna i skuldsättning. Det är inte, som många kanske tänker, enbart dåliga privatekonomiska beslut som gör att människor hamnar i skuldsättning. Många gånger är det när livet förändras – när du blir arbetslös, sjuk eller skiljer dig – som inte bara du själv utan även din ekonomi riskerar att hamna i en kris.

Därför är åtgärder som högre tak i sjukförsäkring och a-kassa, bättre underhållsstöd och höjt barnbidrag bra åtgärder, inte enbart för att skapa ekonomisk trygghet för medborgarna när de är i en utsatt situation utan även för att motverka skuldsättning.

Här har den socialdemokratiskt ledda regeringen under mandatperioden tagit avgörande steg för ökad trygghet vid sjukdom och arbetslöshet för barnfamiljer och särskilt för ensamstående föräldrar. Även skattesänkningarna som vi har genomfört för att pensionärer inte ska behöva betala högre skatt än de som jobbar är värda att lyfta fram i detta sammanhang.

Men för den som ändå hamnat i skuldsättning har vi förbättrat vägarna ur den situationen. Från och med den 1 november 2016 gäller nya regler för skuldsanering som har gjort det enklare för människor att ansöka om och genomgå skuldsanering.

Enligt Kronofogdens statistik ökade antalet ansökningar om skuldsanering rejält efter införandet av den nya skuldsaneringslagen. Antalet ansökningar har ökat från 11 000–12 000 årligen under 2015–16 till över 19 000 ansökningar 2017.

Jag besökte i januari budget- och skuldrådgivningen i Jönköping. Där upplever man stora förbättringar sedan den nya lagen trädde i kraft. Det är lättare för medborgarna att ansöka, och det går snabbare att komma igång med skuldsaneringen. Fler än tidigare klarar av att hantera ansökan, vilket gör att budget- och skuldrådgivningen kan ägna sig mer åt förebyggande verksamhet. De betalningsfria månaderna upplevs som en stor fördel, och barnfamiljer har stor möjlighet att få en kortare betalningsplan.

Ett bättre skuldsaneringsförfarande och ett effektivt stöd till skuldsatta är en del av regeringens strategi mot överskuldsättning. Den innehåller även åtgärder för att uppnå en mer ansvarsfull kreditgivning.

Därför lämnade regeringen den 23 januari en proposition till riksdagen om räntetak och andra åtgärder på marknaden för snabblån och andra högkostnadskrediter. Detta är en proposition där regeringen föreslår flera ändringar i konsumentkreditlagen som ska leda till rimligare villkor för snabblån. Snabblån har under flera år varit något som fått människor att hamna i skuldfällan och fördjupa sin skuldsättning. Därför är det glädjande att det finns ett så brett stöd i riksdagen för förslagen i propositionen, som riksdagen ska fatta beslut om i maj i år.

Herr talman! Jag har pratat en del om skuldsanering som en väg ur överskuldsättning. Men många skuldsatta människor är inte aktuella för skuldsanering utan går under flera år under löneutmätning och får leva på existensminimum, eller förbehållsbelopp som det också kallas, för att bli av med sina skulder.

Därför är det viktigt att vi även har tittat på hur vi kan göra deras och deras familjers vardag lite mer dräglig. Utsökningsutredningen har lämnat sitt betänkande. Där föreslås en del förändringar som är positiva för den som står under löneutmätning. Bland annat föreslås att normal- och förbehållsbeloppen för barnfamiljer höjs. Det föreslås även att fler anstånd med löneutmätningen ska kunna beviljas för betalning av oförutsedda utgifter.

Som Carl-Oskar Bohlin nämnde riktade riksdagen i mars förra året ett tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att skärpa lagstiftningen mot så kallade fordonsmålvakter. Den 1 februari i år startade en utredning för att se över lagen och se hur den kan ändras för att komma åt problemet.

Precis som motionärerna i frågan uppger är detta ett allvarligt problem som tidigare lagändringar inte har lyckats stävja. Kronofogdemyndighetens statistik visar att ungefär 100 fordonsmålvakter, som är registrerade på mellan 20 000 och 30 000 bilar, står för 400 miljoner kronor i fordonskulder. Som nämndes tidigare ska utredningens resultat redovisas senast den 30 juni i år.

Regeringen har i budgeten för 2018 också infört ett riktat stöd till kommunerna för att täcka de kostnader som uppkommer i samband med deras arbete med beslagtagna fordon.

Det finns motioner och en reservation i betänkandet som berör något som kanske inte är en särskilt utbredd problematik men som får stora konsekvenser för den som drabbas, nämligen frågan om falska konkursansökningar. Ansvarig minister har tidigare svarat på frågor om detta och lyft fram den utredning som också Robert Hannah talade om, som ska lämna förslag på åtgärder för att förhindra användningen av falska identitetshandlingar.

Regeringen har som ambition att motverka missbruk av identitetsuppgifter. Jag tror, precis som motionärerna, att det kan behövas andra åtgärder. Det är allvarligt att det förekommer falska konkursansökningar. Skulle det visa sig vara nödvändigt är regeringen beredd att vidta åtgärder.

Jag litar på att regeringen tar de initiativ som är nödvändiga för att motverka falska konkursansökningar. Jag vill också poängtera att det är bra och viktigt att motionärerna har lyft upp denna problematik och gjort oss alla mer uppmärksamma på att detta är ett förekommande problem.

Jag vill också, herr talman, nämna att det i somras infördes en ny form av särskild handräckning som kallas avlägsnande och som ska göra det enklare och mindre kostnadskrävande för fastighetsägare att få hjälp med avflyttning av olovliga bosättningar.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har under de senaste åren tagit en mängd initiativ inom det område som betänkandet hanterar. De viktigaste frågorna är enligt mig att vi har tagit ett helhetsgrepp om överskuld-sättningen och att vi nu går fram med skarpa åtgärder mot snabblånen.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 28 mars.)

§ 12 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2017/18:175 Vissa förslag på assistansområdet

2017/18:196 Anpassningar av svensk rätt till EU-förordningen om kliniska läkemedelsprövningar

2017/18:199 En stärkt minoritetspolitik

2017/18:210 Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan

2017/18:211 Invasiva främmande arter

2017/18:212 Förbud mot utvinning av uran

Skrivelser

2017/18:191 Riksrevisionens rapport om myndighetskapital vid universitet och högskolor

2017/18:202 En politik för tillväxt och utveckling i svensk industri

EU-dokument

COM(2018) 131 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten

§ 13 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 26 mars

2017/18:450 Regelförbättringar

av *Lars Beckman* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2017/18:451 Införandet av miljözoner

av *Edward Riedl* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2017/18:452 Miljö- och klimatomställning av personbilar

av *Nina Lundström* (L)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 26 mars

2017/18:1093 Nianforsvägen

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1094 Polisstödsassistenter i Region nord

av *Saila Quicklund* (M)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1095 Ministerns styrning av kulturpolitiken

av *Olof Lavesson* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2017/18:1096 Trängselskattens höga förseningsavgifter

av *Lars Beckman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 26 mars

2017/18:1043 Järnvägsanslutningar till Core-flygplatser

av *Cecilie Tenfjord-Toftby* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1053 Trafikolyckor på E4

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1056 Byggstart för Norrbotniabanan

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1062 Förbudet mot handhållen kommunikationsutrustning

av *Karin Svensson Smith* (MP)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1071 Användningen av ordet ”särskola” i gymnasiet

av *Agneta Gille* (S)

till statsrådet Anna Ekström (S)

2017/18:1072 Användningen av ordet ”särskola” i grundskolan

av *Agneta Gille* (S)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

Prot. 2017/18:92

27 mars

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 19.26.

Sammanträdet leddes

av tredje vice talmannen från dess början till och med § 5 anf. 22 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.53 och

av talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

BRITT-MARIE HARTVIG

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 3 Ärenden för bordläggning	1
§ 4 Inkomstskatt	2
Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU8	2
Anf. 1 PER ÅSLING (C)	2
Anf. 2 FREDRIK SCHULTE (M)	4
Anf. 3 DAVID LÅNG (SD)	6
Anf. 4 MOMODOU JALLOW (V)	8
Anf. 5 MATHIAS SUNDIN (L)	11
Anf. 6 LARRY SÖDER (KD)	12
Anf. 7 PETER PERSSON (S)	13
Anf. 8 LARRY SÖDER (KD) replik	14
Anf. 9 PETER PERSSON (S) replik	15
Anf. 10 LARRY SÖDER (KD) replik	15
Anf. 11 PETER PERSSON (S) replik	16
Anf. 12 FREDRIK SCHULTE (M) replik	16
Anf. 13 PETER PERSSON (S) replik	17
Anf. 14 FREDRIK SCHULTE (M) replik	17
Anf. 15 PETER PERSSON (S) replik	18
Anf. 16 RASMUS LING (MP)	18
Anf. 17 PENILLA GUNTHER (KD)	19
(Beslut skulle fattas den 28 mars.)	20
§ 5 Beskattning av företag, kapital och fastighet	20
Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU9	20
Anf. 18 PER ÅSLING (C)	20
Anf. 19 JÖRGEN WARBORN (M)	22
Anf. 20 DAVID LÅNG (SD)	23
Anf. 21 MOMODOU JALLOW (V)	25
Anf. 22 LARRY SÖDER (KD)	27
Anf. 23 JAMAL EL-HAJ (S)	28
Anf. 24 JÖRGEN WARBORN (M) replik	30
Anf. 25 JAMAL EL-HAJ (S) replik	31
Anf. 26 JÖRGEN WARBORN (M) replik	31
Anf. 27 JAMAL EL-HAJ (S) replik	32
Anf. 28 RASMUS LING (MP)	32
Anf. 29 LARRY SÖDER (KD) replik	34
Anf. 30 RASMUS LING (MP) replik	34
Anf. 31 LARRY SÖDER (KD) replik	35
Anf. 32 RASMUS LING (MP) replik	35
(Beslut skulle fattas den 28 mars.)	35
§ 6 Skatteförfarande	35
Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU12	35
Anf. 33 PER ÅSLING (C)	35
Anf. 34 LOTTA FINSTORP (M)	36
Anf. 35 DAVID LÅNG (SD)	39
Anf. 36 MOMODOU JALLOW (V)	40
(forts.)	41

Ajournering.....	41	Prot. 2017/18:92
Återupptaget sammanträde.....	41	27 mars
§ 6 (forts.) Skatteförfarande (forts. SkU12).....	41	-----
Anf. 37 LARRY SÖDER (KD).....	41	
Anf. 38 MARIA STRÖMKVIST (S).....	43	
Anf. 39 LOTTA FINSTORP (M) replik.....	44	
Anf. 40 MARIA STRÖMKVIST (S) replik.....	45	
Anf. 41 LOTTA FINSTORP (M) replik.....	45	
Anf. 42 MARIA STRÖMKVIST (S) replik.....	46	
Anf. 43 HANS ROTHENBERG (M).....	46	
(Beslut skulle fattas den 28 mars.).....	47	
§ 7 Personalliggare i fler verksamheter.....	48	
Skatteutskottets betänkande 2017/18:SkU14.....	48	
Anf. 44 PER ÅSLING (C).....	48	
Anf. 45 CECILIA WIDEGREN (M).....	48	
Anf. 46 DAVID LÅNG (SD).....	50	
Anf. 47 PETER PERSSON (S).....	51	
Anf. 48 CECILIA WIDEGREN (M) replik.....	52	
Anf. 49 PETER PERSSON (S) replik.....	52	
Anf. 50 CECILIA WIDEGREN (M) replik.....	52	
Anf. 51 PETER PERSSON (S) replik.....	53	
Anf. 52 RASMUS LING (MP).....	53	
(Beslut skulle fattas den 28 mars.).....	54	
§ 8 En utvidgning av kapningsbrottet.....	54	
Justitieutskottets betänkande 2017/18:JuU20.....	54	
(Beslut skulle fattas den 28 mars.).....	54	
§ 9 Riksrevisionens rapport om Polisens forensiska organisation.....	54	
Justitieutskottets betänkande 2017/18:JuU22.....	54	
Anf. 53 ANDERS HANSSON (M).....	54	
Anf. 54 ELIN LUNDGREN (S).....	55	
Anf. 55 PATRICK RESLOW (-).....	57	
(Beslut skulle fattas den 28 mars.).....	57	
§ 10 Tillgänglighetsdelgivning – försök med ett nytt delgivnings sätt för snabbare handläggning av brottmål.....	57	
Justitieutskottets betänkande 2017/18:JuU23.....	57	
(Beslut skulle fattas den 28 mars.).....	57	
§ 11 Ersättningsrätt och insolvensrätt.....	58	
Civilutskottets betänkande 2017/18:CU17.....	58	
Anf. 56 CARL-OSKAR BOHLIN (M).....	58	
Anf. 57 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD).....	59	
Anf. 58 ROBERT HANNAH (L).....	60	
Anf. 59 JOHANNA HARALDSSON (S).....	61	
(Beslut skulle fattas den 28 mars.).....	63	
§ 12 Bordläggning.....	63	
§ 13 Anmälan om interpellationer.....	64	
§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	64	
§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	64	
§ 16 Kammaren åtskildes kl. 19.26.....	65	